ZPRÁVA O ČINNOSTI MĚSTSKÉHO MUZE A GALERIE VE SVITAVÁCH za rok 2016

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

1. 2. - 13. 3. 2016

ÚT - PÁ 9-12 a 13 - 17
SO - NE 13 - 17 hodin
www.muzeum.svitavy.cz

Výstava Martina Sodomky o vzniku knih z Edice technických pohádek.

DEVATERO POHÁDEK KARLA ČAPKA
20. 11. 2015 - 7. 2. 2015

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

NENÍ ŠUTR JAKO ŠUTR

18. 2. - 30. 4. 2016

ÚT - PÁ 9-12 a 13 - 17
SO - NE 13 - 17 hodin
www.muzeum.svitavy.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE

PŘEHLÍDKA 2016

VÝTVARNÍKŮ SVITAVSKÉHO REGIONU

19. 3. - 1. 5. 2016

ÚT - PÁ 9-12 a 13 - 17
SO - NE 13 - 17 hodin
www.muzeum.svitavy.cz

VÁŠEŇ JMÉNEM POHLEDNICE

Svitavští sběratelé a mapejní sbírky

13. 11. 2016 – 10. 1. 2017

HISTORICKÉ CUKRÁRNY

Muzeum Mladoboleslavska
14.11. 2015 - 3.1. 2016

JINDŘICH ŠTREIT ŠANCE PRO ŽIVOT

4. 2. - 30. 3. 2016
AREÁL KINA VESMÍR

LABYRINT

svitavských příběhů

HISTORICKÁ STÁLÁ EXPOZICE

Řezbářský memorial

36. Národní soutěž a výstava amatérské fotografie

SLOVENSKÉ UMENIE

Kresba, malba, drátenictví, umělecké kovářství

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

Máchova alej 293/1, 568 02 Svitavy

www.muzeum.svitavy.cz; e-mail: muzeum@muzeum.svitavy.cz, tel.: +420461532704

Vypracovala a předkládá:

Mgr. Blanka Čuhelová, ředitelka Městského muzea a galerie ve Svitavách

Na zprávě se podíleli Mgr. Radoslav Fikejz, Jitka Flíglová, Jitka Olšánová, Jana Čermáková, Leona Sehnalová

Ve Svitavách, 27. března 2017

OBSAH

1. Úvod..... 4
2. Péče o sbírkový fond..... 5
3. Knihovní fond 7
4. Expozice a výstavy..... 8
5. Kulturní a vzdělávací činnost..... 10
6. Odborná činnost muzea 13
7. Prezentace muzea v médiích..... 14
8, Přednášky a průvodcovská činnost…..... 14
9. Muzejní programy 15
10. Projekty..... 16
11. Spolková činnost při muzeu..... 16
12. Provozní záležitosti muzea …….... 17

Příloha č. 1 Výroční zpráva Muzea esperanta za rok 2016

1. ÚVOD

1.1 Městské muzeum a galerie ve Svitavách (muzeum) bylo zřízeno rozhodnutím městské rady jako příspěvková organizace města s právní subjektivitou k 1. 1. 1991 a je ze zákona povinno řídit se těmito předpisy:

- Zákon č. 122/2000Sb. **o ochraně sbírek muzejní povahy**, centrální evidenci sbírek a o změně některých dalších zákonů
- Prováděcí vyhláška ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., v níž se stanoví **režim ochrany a trvalého uchovávání sbírek muzejní povahy**, vedení sbírkové evidence a inventarizace sbírek

Jako příspěvková organizace města Svitavy se řídí **Koncepcí Městského muzea a galerie ve Svitavách na léta 2011–2017**, kterou schválila Rada města Svitavy. Tato koncepce je východiskem rozvoje a činnosti muzea do budoucnosti a je také předpokladem k získání grantů na správu a ochranu sbírkových fondů muzea.

Muzeum spravuje dva objekty v blízkosti centra města, **budovu na Máchově aleji č. 1** a **Ottendorferův dům na náměstí Míru č. 1**. Obě budovy jsou v majetku města.

Činnost muzea v roce 2016 se soustředila na práci se sbírkami, organizaci výstav, přednášek a dalších akcí a především na aktivity spojené s postupným restaurováním betléma, oslavami 760. výročí města a edukační činností, spolupráci se školami a organizování odborných workshopů.

Kromě své hlavní činnosti se muzeum stalo spoluorganizátorem řady kulturních akcí ve městě.

1.2 Otevírací doba

Otevírací doba ÚT-PÁ 9:00-12:00 a 13:00-17:00, SO, NE 13:00-17:00 hodin. V období turistické sezóny (červenec a srpen) je rozšířena na celodenní provoz i v sobotu a neděli (9:00-12:00 a 13:00-17:00 hodin), zavírací den je stejně jako ve většině muzeí a galerií v ČR pondělí. O víkendech funguje pokladna v muzeu jako turistické informační centrum.

1.3 Vstupné

Plné 60,- Kč, zlevněné 40,- Kč (vstup do celého objektu muzea), služby odborného průvodce 20,-Kč/osobu. Režim volného vstupu pro obyvatele Svitav každou první neděli v měsíci. Školní skupiny bez výkladu průvodce či vstupné 10,- Kč/žák, s výkladem a s prací lektorky animačních programů podle složitosti programu 20 -30,- Kč/žák. Vstup na věž a do muzea esperanta, stejně jako na prohlídku sálu Ottendorferovy knihovny činí 10,- Kč.

1.4 Hospodaření muzea

Muzeum hospodařilo v souladu se svým plánem a rozpočtem a vycházelo z poskytnutého příspěvku na provoz od zřizovatele, z poskytnutých dotací a vlastních příjmů.

Příspěvek zřizovatele na provoz	5179,5 tis. Kč
Příspěvek zřizovatele na odpisy	290,9 tis. Kč
Příspěvek Pardubického kraje	255 tis. Kč
Příspěvek města Polička	60 tis. Kč
Investiční dotace ze stát. transf.	39,9 tis. Kč

1.5 Personální situace

Počet zaměstnanců je naplňován podle platného organizačního řádu, ve stálém pracovním úvazku je celkem 8 přepočtených pracovníků, z toho 4 odborní a 4 technický personál. K jednoduché, opakující se odborné a manuální činnosti jsme nárazově využívali studenty v rámci odborné praxe.

2. PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND

2.1 Sbírkový fond muzea

Ministerstvo kultury ČR vede Centrální evidenci sbírek (CES) – veřejnosti přístupný informační systém. Od roku 2002 je evidována i sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách pod evidenčním číslem MSV/002-05-10/211002.

Sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách je členěna do **osmi podsbírek,** z nichž každá má svoji vlastní číselnou řadu inventárních čísel.

Tabulka počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů v roce 2016

název podsbírky	rok 2015	Přírůstek
15 - výtvarné umění	345	2
17 - uměleckoprůmyslové předměty	1139	2
18 - knihy, písemnosti a tisky	**3137**	2
21 - negativy, fotografie, filmy, videozáznamy	**4009**	18
24 - 1 prací technika	**332**	0
24 - 2 pozůstalost Aloise Petruse	**211**	0
24 - 3 Ottendorferova knihovna	**6919**	
25 - jiné, obecné	**3316**	11
Celkem	**19411**	**35**

Nákupem byla rozšířena podsbírka Jiné, obecné o 7 ks žehliček a o další předměty z oblasti řemesel a domácností a podsbírka Uměleckoprůmyslové předměty o kameninové lahve na inkoust a historické nádoby na minerální vodu. Podsbírka Výtvarného umění se rozšířila o jeden obraz svitavského autora Václava Nováka a betlémovou figuru Darovnice do betléma manželů Sekových.
Darovací smlouvou získalo muzeum do sbírky také kamennou pamětní desku Johanna Budiga o zřízení elektrárny.

2.2 Muzejní evidence

Muzeum vede ze zákona sbírkovou evidenci, čímž je zaručeno, že bude veškerý majetek – sbírkové předměty – podléhat zákonnému režimu ochrany. Jde o **chronologickou evidenci** v písemné podobě, která je vedena v klasických přírůstkových knihách, **systémovou elektronickou evidenci,** která slouží k přehlednému členění sbírek a vyhledávání a **centrální evidenci (CES)**, což je veřejný databázový registr spravovaný MK ČR. V roce 2016 byly v systémové evidenci doplněny a upřesněny záznamy včetně fotodokumentace u 1018 ks inventárních čísel sbírkových předmětů. Nově byly zpracovány všechny přírůstky za rok 2016.

2.3 Inventarizace sbírek

Podle §12 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy je každoročně prováděna pravidelná tzv. řádná inventarizace vymezené části sbírkového fondu. V roce 2016 pokračovala řádná inventarizace části podsbírky 25 – Obecné sbírky a části podsbírky 15 – Výtvarné umění v celkovém počtu u 1051 kusů sbírkových předmětů.

2.4. Digitalizace sbírek

Digitalizace sbírek je jednou z priorit českého muzejnictví a vede k vyšší ochraně sbírek archivní povahy a ke zvýšení komfortu badatelů. V roce 2016 byly zpracovány digitální záznamy, doplněny karty a aktualizována nová data u 391 položek. Na webových stránkách muzea je zpřístupněna kompletní Podsbírka Prací techniky, Pozůstalosti Aloise Petruse, Elektrotechniky (historická rádia a gramofony) a Výtvarné umění.

2.5 Ochrana sbírek, restaurování a konzervace

Jedním z hlavních úkolů muzea je sbírkový předmět zaevidovat a uložit tak, aby nevznikla škoda jeho ztrátou, zničením nebo poškozením fyzickým či působením nepříznivých klimatických vlivů.

Uložení sbírek

Všechny užívané prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací (EZS) a protipožární elektronickou signalizací (EPS), veřejné prostory muzea jsou sledovány kamerovým systémem. Přízemní okna depozitářů jsou chráněna kovovými mřížemi.

Základní očista, restaurování

Odborné restaurování provádějí restaurátoři s licencí MK ČR ak. mal. Petr a Šárka Bergerovi. V roce 2016 byla restaurována Dálina k betlému ve dvou částech – krajina a orientální město, celková délka cca 6,5m, autor Carl Ambros. Bylo zahájeno restaurování velkého mechanického Svitavského betléma. V první etapě bylo opraveno a konzervováno 88 jednotlivých kusů (soubor staveb orientálního města, figury, zvířata a vegetace).

Drobné opravy a konzervování bylo nezbytné provést v dílně muzea u některých předmětů z půdního depozitáře a dalších předmětů určených pro muzejní výstavy.

2.6 Prezentace sbírek

Expozice muzea

- **Z historie praní** prezentuje hlavní sbírkový program svitavského muzea. V expozici bylo vystaveno celkem 212 sbírkových předmětů (prací stroje, valchy, mandly, potřeby pro domácnost, textilní výrobky, fotografie apod.)
- **Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, Spravedlivý mezi národy** je použito 200 reprodukcí fotografií z vlastního fondu.
- **Labyrint svitavských příběhů** instalováno je 7 předmětů z fondu výtvarného umění, Svitavský betlém, 25 předmětů z fondu Alois Petrus a 1 neevidovaná socha z Městského hřbitova ve Svitavách. V roce 2016 došlo ke změně scény a instalace betlému z důvodů restaurátorských prací na figurách a stavbách.

Zápůjčky sbírkových předmětů jiným organizacím

- Kamil Andres, Třebechovice - stavby, figury a zvířata ze Svitavského betlému k účelům technického zákresu k odbornému restaurování pohybového mechanismu)
- Šárka a Petr Bergerovi, Písečná - dálina ke Svitavskému betlému – restaurování
- Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě - prací technika k účelům vystavení na festivalu historické techniky ve Vysokém Mýtě)
- Šárka a Petr Bergerovi, Písečná soubor staveb orientálního města, figury, zvířata a vegetace – první etapa restaurování Svitavského betlému z fondu památek
- Městské muzeum Skuteč - sbírkové betlémy k výstavě betlémů ve Skutči

Zápůjčky sbírkových předmětů z jiných organizací

- Technické muzeum v Brně (modely letounů) – na výstavu Martina Sodomky „Jak si postavit knih“
- Regionální muzeum v Chrudimi (banery, hmatové bedýnky, fotografie) - na výstavu „Není šutr jako šutr“
- Geopark Železné hory - výstava „Není šutr jako šutr“
- Muzeum romské kultury – výstava Genocida Romů v době druhé světové války
- Muzeum starých strojů Žamberk – předměty na výstavu „Vlaky, vláčky, koleje“
- Regionální muzeum v Litomyšli – archeologické sbírky na výstavu „Vášeň jménem pohlednice“
- Letohrádek Mitrovských Brno – výstava Historie cukráren
- Muzeum Gross Rosen – sbírkové předměty do expozice Hledání hvězdy Davidovy
- Židovské muzeum Praha – sbírkové předměty do expozice Hledání hvězdy Davidovy

Řadu předmětů na výstavy „Vlaky, vláčky koleje“ a „Vášeň jménem pohlednice“ zapůjčili soukromí sběratelé.

Digitální zápůjčky
Vzhledem k digitalizaci sbírkových fondů bylo možné řešit žádosti o poskytnutí zápůjček ze sbírky fotoarchívu digitální formou: jednalo se o fotografické přílohy k seminárním či diplomovým pracím, podklady pro média ČT, Čro, Svitavský deník.
Z fotoarchivu byly připravena kolekce fotografií pro výstavu o historii svitavské nemocnice.
Z fotografického archivu MěÚ Svitavy bylo zapůjčeno na 100 fotografií do publikace Kronika města Svitavy 2006–2015.

2.7 Muzejní fotoarchiv
Je tvořen 3991 evidovanou položkou ve II. stupni evidence a datovým souborem 1TB digitálních fotografií a skenů se svitavskou tématikou (pozůstalost J. Čermáka, Z. Holomého, pohledice a fotoskla, stavební vývoj města, akce města, DVD s pořady CMS TV aj.), Tato data jsou uložena ve zdrojových formátech na úložištích dat a bude zapotřebí je zaevidovat do elektronického muzejního programu Bach. Protože se jedná o čistě administrativní, avšak časově náročnou operaci, je v plánu využít pracovní sílu v rámci poptávky studentské praxe.

3. KNIHOVNÍ FOND

3.1 Sbírková knihovna
Je souborem tisků, rukopisů a materiálů archivní povahy, které mají blízký vztah k regionu Svitavska. Je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR a eviduje se stejným způsobem, jako sbírky.
Sbírkovou knihovnu tvoří v současnosti **3137 položek ve II. stupni evidence. Akviziční přírůstek za rok 2016 byl 2 položky.**
Z OŠK MěÚ byly do knihovny předány výroční zprávy školských zařízení ve Svitavách (2013-2015), restaurátorské zprávy k obnovovaným památkám atd.

3.2 Ottendorferova knihovna
Stabilizovaný a inventarizovaný fond – soubor 6904 svazků.

3.3 Badatelská (přírůstková) knihovna
Je plně přístupná veřejnosti a je průběžně doplňována. V současnosti zahrnuje **3 566 publikací.** Knihovna obsahuje 8 oddělení (Výtvarné umění, České dějiny, Světové dějiny, Vojenství, Geografie, Encyklopedie, Periodika, Naučné vědy) a je zpracována programem Bach. **Za rok 2016 byl přírůstek knihovny 8 svazků.** Kritérium pro nákup nových knih je finanční hodnota pořizovaných knih (zejména uměleckých monografií), které tak nejsou součástí knižního fondu Městské knihovny ve Svitavách. Badatelská knihovna je tak doplňkovou alternativou pro zájemce o historii a umění.

3.4 Badatelské návštěvy
Je zřetelný úbytek návštěv formou prezenčního studia, což byli 3 badatelé, VŠ studenti, kteří zpracovávali seminární práce – národní správy 1945-51, architektura Ottendorferovy knihovny a Langerovy vily. Naopak se razantně zvýšil počet žádostí o pomoc, konzultaci v elektronické podobě. **Elektronicky řešených úkolů bylo 56,** řada z nich si vyžádala delšího času ke zpracování.

4. EXPOZICE A VÝSTAVY

4.1 Stálé expozice

Labyrint svitavských příběhů – expozice o historii města v příbězích jeho obyvatel. Základem expozice je Svitavský betlém.

Z historie praní - vystavena je část největší sbírky exponátů mapujících tuto lidskou činnost v České republice. K expozici je vydán průvodce a celá sbírka je přehledně dokumentována na webu muzea. Její součástí je herna pro školní skupiny a rodiny s dětmi.

Expozice Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, Spravedlivý mezi národy - expozice o holocaustu na pozadí příběhu svitavského rodáka Oskara Schindlera. Součástí expozice jsou předměty z muzejních sbírek, dále zapůjčené z Židovského muzea v Praze a z Muzea v Gross Rosen. Přímo v expozici je možnost zhlédnutí dokumentárních filmů o Oskaru Schindlerovi a také o historii města Svitavy v české, německé a anglické verzi.

Muzeum esperanta – expozice Českého svazu esperanta a svitavského klubu esperanta zpřístupněná v budově Ottendorferova domu

Svitavské vily – známé i neznámé – v zázemí pro vernisáže jsou trvale umístěny výstavní panely, které se věnují místním architektonickým skvostům rodinného bydlení.

V. O. Ottendorfer – stálá výstava o životě svitavského mecenáše Valentina Oswalda Ottendorfera (1826 - 1900) a „jeho budovách“ ve městě je instalována na jedenácti panelech v interiéru Ottendorferova domu.

4.2. Krátkodobé výstavy realizované v roce 2016

Dramaturgie výstavní činnosti byla tak jako v minulých letech připravena s ohledem na různorodé zájmy odborné i laické veřejnosti. Muzeum připravilo v roce 2016 celkem 10 výstav:

30. leden – 13. březen / **JAK SI POSTAVIT KNIHU**

Výstava o vzniku úspěšných knih z Edice technických pohádek svitavského autora Martina Sodomky. Návštěvníci se dozvěděli, jak vznikaly čtyři knihy o tom, jak si postavit auto, letadlo, motorku a dům.

2. února – 20. března Kino Vesmír / **ŠANCE PRO ŽIVOT**

Výstava fotografií Jindřicha Štreita s tématikou bezdomovectví. Soubor 33 fotografií vznikl v průběhu roku 2015 ve Svitavách.

18. února – 30. dubna / **NENÍ ŠUTR JAKO ŠUTR**

Cílem výstavy bylo přiblížit návštěvníkovi pojem geoparku v České republice a popularizovat geologii novou a netradiční formou. Výstava byla vhodná i jako doplnění výuky geologie na základních školách. Ve spolupráci s Regionálním muzeem v Chrudimi.

19. březen – 1. květen / **PŘEHLÍDKA 2016**

Výstava výtvarníků našeho regionu, na které se už více než třicet let setkávají autoři různých výtvarných žánrů a různého věku ze všech koutů našeho okresu.

1.–24. dubna. / výstava / **GENOCIDA ROMŮ V DOBĚ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY**

Výstava byla na základě části stálé expozice Muzea romské kultury o holocaustu Romů. Výstava se věnuje tématu nacistického pronásledování a vyvražďování Romů za druhé světové války především na území dnešní České republiky.

21. května – 18. září / **VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE**

Výstava k 120. výročí železnice Svitavy – Polička. Historie a budoucnost železnice, historie místní dráhy, funkční kolejiště, modely lokomotiv a vláčků, vzpomínka na svitavský modelklub, stavebnice Merkur.

24. září – 30. října / **SLOVENSKÉ UMĚNÍ**

Po deseti letech se u příležitosti 770. výročí Žiaru nad Hronom a 760. výročí Svitav v prostorách muzea představili výtvarníci ze spřáteleného města na Slovensku.

K vidění byly práce malířek Ivici Fabókové a Jolany Palajové, drátenice Blaženy Krivákové a uměleckého kováře Jozefa Mráze ze Žiaru nad Hronom.
13. listopadu – 5. ledna 2017 / **PŘÍBĚHY CUKRÁREN**
Návštěvníci měli možnost seznámit se s prostředím cukráren i prodejen cukrovinek za první republiky, nahlédnout do historie cukrářského řemesla a dozvěděli se ledacos o historii výroby čokolády, marcipánu, zmrzliny či dortů. Ve spolupráci s Letohrádkem Mitrovských v Brně.
13. listopadu – 5. ledna 2017 / **ILUSTRACE VÁNOČNÍCH KOLED**
Originální ilustrace koled, jejichž autory jsou posluchači 3. ročníku Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti. Grafiky na stěnách dotvářely příjemnou voňavou atmosféru předvánočních interiérů cukráren konce 19. a počátku 20. století.
13. listopad 2016 – 22. leden 2017 / **VÁŠEŇ JMÉNEM POHLEDICE**
aneb **Svitavští sběratelé a muzejní sbírky**
Na výstavě bylo několik set pohlednic našeho města tak, jak šly dějiny. Poděkování patří sběratelům pohlednic Pavlu Špačkovi, Pavlu Dvořákovi, Josefu Vondráčkovi, Pavlu Grimovi a Mirce Samkové, kteří na výstavu nezištně poskytli své sbírky. Výstava byla doplněna předměty svitavských měšťanů ze sbírek muzea.

4.3 Návštěvnost muzea a galerie

Expozice a výstavy muzea navštívilo 11 533 návštěvníků, z toho 3791 ve školních výpravách a 539 v jiných skupinách. Neplatících (pedagogický doprovod, návštěvníci s volným vstupem, návštěvníci vernisáží, dnů otevřených dveří, muzejní noci, Svitavští využívající volných vstupů apod.) bylo 2887. Počet návštěvníků muzea se oproti loňskému roku zvýšil, důvodem byl především zájem o programy připravované pro školní skupiny a také úspěšná sezónní výstava k 120. výročí železnice.

Tabulka návštěvnosti muzea v roce 2016:

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet návštěvníků	**5242**	**7351**	**11649**	**9888**	**9540**	**11959**	**9510**	**11533**
z toho platících	5242	7351	8922	7180	7016	9228	6681	8646
neplatících	X	X	2730	2708	2524	2731	2829	2887
školní skupiny	X	X	3243	2903	3012	5295	3095	3791
ostatní skupiny	X	X	905	203	567	354	987	539

5. KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKCE

PORADENSKÝ DEN PRO VÝTVARNÍKY

Setkání výtvarníků za přítomnosti lektora – pedagoga spojený s diskuzí a výběrem prací na výstavu amatérských výtvarníků okresu Svitavy. Součástí byl také výběr prací na připravovanou výstavu výtvarníků regionu. Lektor: doc. Jiří Kmošek

MASOPUST A STAROČESKÁ ZABIJAČKA

Tradiční masopustní průvod na svitavském náměstí v režii skupiny masek a muzikantů z Vortové na Hlinecku. Masopustní veselice byla doplněna pravou staročeskou zabijačkou v režii svitavského řezníka J. Křivky a dobrovolnic z muzea.

CYKLUS AKCÍ HLEDÁNÍ HVĚZDY DAVIDOVY - ODSOUZENI K ŽITÍ

Akce pro školy a veřejnost s tématikou holocaustu.

Na tradičním dubnovém cyklu akcí s tématikou židovství a se organizačně podíleli svitavské muzeum, SKS, gymnázium a brněnská židovská obec.

GENOCIDA ROMŮ V DOBĚ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

Výstava byla na základě části stálé expozice Muzea romské kultury o holocaustu Romů. Výstava se věnuje tématu nacistického pronásledování a vyvražďování Romů za druhé světové války především na území dnešní České republiky.

TROMBENIK

Klezmerové melodie (písně židovských hudebníků z východní Evropy a z Ameriky) z 19. a 20. století přerůstají do jazzu, balkánských, cikánských i latinskoamerickým melodií. Charakteristický zvuk kapele dodává pětice nástrojů: klarinet, housle, bendžo, kontrabas a bicí. Zpívá se v angličtině přistěhovalců z Evropy a v jidiš.

Vstupné: 160,- Kč (členové KPH 80,- Kč)

SAULŮV SYN

Maďarský snímek se odehrává ve vyhlazovacím táboře v Osvětimi. Film poprvé v dějinách kinematografie ukazuje Osvětim jako chaotickou a přitom bezchybnou továrnu na smrt, jejíž chod musí udržovat sami vězni
HISTORIE ŽIDOVSKÉ LITERATURY
Přednášející Mgr. Daniel Soukup, Ph.D., pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR se věnuje staršímu českému písemnictví, zvláště české středověké a raně novověké literatuře o Židech. Zajímá jej obraz Židů a židovství v literatuře obecně a problematika násilí na Židech v literatuře a v dějinách.
KAMENY ZMIZELÝCH
Pietní položení Kamene zmizelých před domem č. 56 na náměstí Míru a bylo věnováno Sigmundu Winternitzovi. Židovské písně zazpíval Pěvecký sbor ZUŠ pod vedením Dany Pražákové
Za pomoc s vyhledáváním osudů svitavských židovských obyvatel děkujeme PaedDr. Radomile Obloukové.
HYGIENA KRVE
Hra **Divadla Lišeň** inspirovaná svědectvími a vzpomínkami lidí, kteří prožili holocaust, ale i dobovými dokumenty, projevy nacistických vůdců a texty ze současných militantních neonacistických webů. Z pouhého připomínání historie se stává aktuální problém, na který je třeba reagovat.

SVITAVSKÁ MUZEJNÍ NOC 2016

Neobvyklá setkání s minulostí i přítomností - noční prohlídky muzea 20. května.
VERNISÁŽ VÝSTAVY A KŘEST NOVÉ PUBLIKACE Pavla Stejskala a Josefa Vendolského k 120. výročí železniční tratě Svitavy – Polička
KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA výstavy s jejím spoluautorem Pavlem Stejskalem
JAK SI POSTAVIT MAŠINKU - dílna pro děti - výroba vláčků z papíru i dřeva s Jirkou, Leou a Jitkou
ODHALENÍ KERAMICKÉHO PANORAMATU SVITAV v Klicperově ulici – německé dějiny českého města polskýma očima.
TAJUPLNÁ PROHLÍDKA OTTENDORFEROVA DOMU
Noční prohlídka Ottendorferova domu v podání Divadla DOMA společně s klubem esperantistů a svitavskými muzikanty.
VÝSTAVY I STÁLÉ EXPOZICE MUZEA zdarma zpřístupněny, noční občerstvení v čajovně Namasté a v kavárně Café Rozcestí na muzejní zahradě.

120 LET ŽELEZNICE SVITAVY - POLIČKA

21. května/9:00 – 18:00 /
Oslavy výročí otevření železnice Svitavy - Polička
PŘÍJEZDY HISTORICKÝCH VLAKŮ s parní lokomotivou z r. 1922 a s motorovou lokomotivou ze 60. let dvacátého století
SLAVNOSTNÍ UVÍTÁNÍ PARNÍHO VLAKU
VÝSTAVA HISTORICKÝCH LOKOMOTIV, PROVOZ DREZÍNY
JÍZDA HISTORICKÝM AUTOBUSEM
VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE
Velká výstava k 120. výročí železniční tratě Svitavy – Polička, v provozu počítačově řízené kolejiště Milana Meisla
OTEVŘENÍ VENKOVNÍ KAVÁRNY FLORIÁNKA
MALOVÁNÍ PRO VENKOVKU
PREZENTACE FIRMY MERKUR
ZPŘÍSTUPNĚNÍ VĚŽE KOSTELA

ŘEZBÁŘSKÝ MEMORIÁL ALOISE PETRUSE 2016

POSAĎTE SE, PROSÍM
Vznik nových soch v podání řezbářů z ČR, Polska a Slovenska. Účastníci memoriálu: Jaromír Dubský, Michal Hanula, Vojtěch Hurych, Jan Ježek, Jiří Jurka, František Moravec, Vítězslava Morávková, Wit Pichurski, Petr Steffan.

Doprovodný program:
Koncert svitavské hudební skupiny Kalibol
Koncert písničkářky Martiny Trchové
Vernisáž Řezbářského memoriálu A. Petruse
Musical Band Umělecké školy ve Stendalu

POUŤ KE SV. JILJÍ

Pouť ke sv. Jiljí jako vyvrcholení svitavských letních slavností organizujeme již tradičně ve spolupráci se Střediskem kulturních služeb – muzeum zabezpečovalo historický program na horní části náměstí.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

K celoevropské akci se svitavské muzeum připojilo 19. září a akce byla spojena s derniérou úspěšné výstavy k 120. výročí železnice. Po celý den bylo v provozu kolejiště **Milana Meisla** řízené počítačem, komentované prohlídky výstavy s jejím autorem **Pavlem Stejskalem,** výroba dřevěných vláčků v muzejních dílnách s **Jiřím Jurkou,** na muzejní zahradě celý den vozila děti i dospělé známá Síčova zahradní železnice v měřítku 1:8. Všechny expozice a výstavy muzea byly veřejnosti zpřístupněny zdarma.

OSLAVY DNE SENIORŮ

Proběhly 30. září v muzeu. Pro seniory byly po celý den vstupy do muzea zdarma, v dílnách si mohli vyzkoušet za pomoci lektora výrobu vitráží či práci s rulovaným papírem, na muzejní zahradě probíhal ve spolupráci s řadou svitavských organizací doprovodný program, připraveno bylo občerstvení a dárky.

KŘEST KRONIKY MĚSTA SVITAVY 2006–2015

V rámci vernisáže výstavy „Vášeň jménem pohlednice“ k 760. letům města Svitavy 12. listopadu.

MIKULÁŠSKÁ JÍZDA

Spoklupráce s Poličskou lokálkou na první mikulášské jízdě ve Svitavách. Souprava zvláštního vlaku byla sestavena z historického motorového vozu z roku 1964, přezdívaného „Singrovka“ a přípojného vozu Balm a doprovodl ji nejen železniční personál v dobových stejnokrojích ze sedmdesátých let, ale také Mikuláš s čertem, kteří soupravou procházeli a hodným dětem nadělovali drobné dárky.

ADVENT VE SVITAVÁCH

Organizace předvánočních programů pro veřejnost i školní skupiny od 1. adventní neděle po Štědrý den:
VÁNOCE VE SVITAVÁCH - Vánoční zvyky a obyčeje: malování a prodej klasických baněk, pečení cukroví, pletení vánoček, smažení tradičních vánočních hnízd, prodej tradičních ozdob a dárků
VÁNOCE V MUZEU - Dvoudenní programy pro školy - zdobení perníčků, smažení svitavských vánočních hnízd, pletení vánoček, pečení cukroví, výroba drobných dárků
KRÁSA PATCHWORKU – Šicí dílny a prodej dárků pro veřejnost
ŘEZBÁŘSKÉ DÍLNY -Řezbáři z Poličska a Svitavska v akci
ŠTĚDRÝ VEČER V MUZEU - Vánoční společné setkání a zpěv se svitavskými muzikanty před tradiční návštěvou půlnoční mše.

GALERIE VENKOVKA

MALOVÁNÍ, vznik nových výtvarných děl, setkávání se s přáteli tentokrát na svitavském náměstí jako součást oslav výročí města, 120. výročí železnice a Zahájení kavárenské sezóny.

INSTALACE A VERNISÁŽ galerie Venkovka za účasti autorů nově instalovaných obrazů
Ve spolupráci s agenturou Boží mlýny.

ŽIVÁ ZEĎ

Nová expozice Živé zdi u podchodu obchodního centra Albert, zaměřená na podporu lokálního umění. Cílem je dostat umění blíže k lidem a prezentovat místní autory. Po vyhledávání a oslovení autorů zde každé dva měsíce připravujeme a instalujeme autorské výstavy mladých malířů, fotografů, básníků ap. Všechna díla, která se na výstavách objeví, jsou vždy po výstavě k vidění ve virtuálním prostoru internetu na stránkách MMG Svitavy v sekci Živá zeď 2.

6. ODBORNÁ ČINNOST MUZEA

6.1 Oslavy 760 let od první písemné zmínky o městě Svitavy

V rámci oslav se zaměstnanci muzea podíleli na ediční činnosti města Svitavy, informačního centra a vydávání tisků pod hlavičkou muzea.
Jednalo se o:
a) Tiskový arch vlastních poštovních známek s motivy města, jeho památek, rodáků a osobností a s tématikou železnice.
b) Svitavské imprese – reprezentativní publikace fotografií města Svitavy od zdejšího fotografa Miroslava Sychry s texty Radoslava Fikejze.
c) Kronika města Svitavy 2006–2015 – pokračování stejnojmenné knihy autorů R. Fikejze a V. Velešíka, která vyšla v roce 2006 při příležitosti 750 let trvání města, mapuje další desetileté období vývoje města. Kronika má shodnou strukturu – kalendárium dějin města a encyklopedická hesla, medailonky osobností, meteorologická data, statistické údaje a schválené i upravované rozpočty města. Na 88 stranách le doplněna na 150 barevnými fotografiemi.
d) Textová a grafická část výstavy o historii místní dráhy Svitavy-Polička – na základě nové publikace byla ve spolupráci s jejími autory připravena velká výstava o historii a současnosti místní dráhy, která si připomínala 120. výročí vzniku.
e) Výběr a historické texty ke sběratelské výstavě pohlednic Svitav a okolí – bylo vystaveno přes dvě stovky pohlednic města a bezprostředně sousedících obcí, doplněné o historické popisy lokalit.
f) Historie svitavské nemocnice – příprava materiálů a fotografií k výroční výstavě

6.2 činnost v pracovní skupině pro regeneraci památkové zóny

Příprava historických podkladů a komentářů k projektům regenerace MPZ, jejichž vyhlašovatelem je MěÚ Svitavy. Byly připraveny historické podklady pro restaurátorský průzkum mariánského sloupu na náměstí a pro řešení havárie tzv. centrálního kříže na hřbitově (Jaichův kříž).

6.3 Svitavský betlém

V roce 2015 byl Svitavský velký mechanický betlém po mnoha jednáních na úrovni kraje i MK ČR převeden do majetku města Svitavy a témže roce po přípravě řady materiálů a jednáních s Památkovou péčí zapsán do Centrálního registru památek České republiky. V roce 2016 byly za finanční podpory Pardubického kraje zrestaurovány poslední dáliny k betlému a z rozpočtu Programu restaurování movitých kulturních památek MK ČR bylo zrestaurováno celkem 15 ks staveb, 17 ks figur, 37 ks figur zvířat a 20 objektů vegetace. Restaurování vykonala restaurátorská firma Šárka a Petr Bergerovi, mající k této činnosti licenci Ministerstva kultury ČR. Byly zpracovány žádosti o finanční příspěvky na pokračování oprav a restaurování na MK ČR a Pardubický kraj. Po dvou neúspěšných projektech v rámci česko-

polské spolupráce v roce 2015, u nichž jsme předpokládaly finanční příspěvek na opravu betlému jsme byly v roce 2016 úspěšní s projektem „Společné dědictví – jeden cíl“. Jeho realizace bude probíhat v roce 2017.

6.4. Studentská soutěž „Kruhový objezd“

Příprava vyhlášení studentské soutěže na návrh výtvarného řešení kruhového objezdu ve Svitavách. Cílem soutěže bylo získat spektrum variant řešení vnitřní plochy kruhového objezdu v atraktivní lokalitě, které měly respektovat dané místo a citlivě řešit poměrně velký prostor. Příprava podkladů, jednání s potencionálními zájemci o účast v soutěži, administrace. Jednotlivé návrhy účastníků soutěže jsou uloženy v archívu městského muzea.

7. PREZENTACE MUZEA V MÉDIÍCH

7.1 Webové portály

Pracovníci muzea celoročně aktualizují kalendáře akcí a nabídku služeb na portálech SVITAVY, PRO ŠKOLY, KRÁSNÉ ČESKO, ŠKOLSKÝ PORTÁL PADUBICKÉHO KRAJE, KAM PO ČESKU, KUDY Z NUDY, CESTUJ S DĚTMI…

Webové stránky muzea www.muzeum.svitavy.cz jsou důležitým komunikačním kanálem. Muzeum se prezentuje i vlastním profilem na sociální síti Facebook. Veškeré grafické prvky jsou vytvářeny svépomocí, aniž by vyžadovaly účast programátora a finanční zatížení rozpočtu organizace. Struktura návštěvnosti webu zůstává za sledovaná období de facto nezměněna – cca. 22 tis. ročních přístupů, nejvyšší návštěvnost vykazují články: a) novinky (aktuální nabídky a akce).

V průběhu roku 2016 natáčela o akcích muzea pořady Česká televize a Televize NOVA.

7.2 Spolupráce s médii

ČTK, MF Dnes, Deníky Bohemia, 5+2, místní televize CMS TV, ČRo Pardubice a ČRo 1 Radiožurnál, Rádio Haná, zpravodaj Naše město.

7.3 Plakáty a bannery k výstavám a akcím pro CMS a MIOS

Grafické upoutávky pro vysílání lokální televize místo textových zpráv a výroba plakátů pro informační systém (nám. Míru - 2 stojany, stojan Wolkerova alej a stojan u řetězce Albert).

7.4 Tiskové zprávy a tiskové konference – pravidelný tiskový servis pro média s propagací aktuálního dění.

8. PŘEDNÁŠKY A PRŮVODCOVSKÉ SLUŽBY

8.1 Přednášková činnost

Přednášky externích lektorů

- Komentované prohlídky výstavy o historii železnice spoluautorem výstavy Pavlem Stejskalem – 12x.
- Komentované přednášky Milana Meisla k elektronické železnici v muzeu - 23x
- Ve spolupráci s gymnáziem přednáška Roberta Antonína o osobnosti císaře Karla IV.

Vlastní přednášky

Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler a holocaust: celkem 10 přednášek pro ZŠ a SŠ (Svitavy, Chornice, Polička, Vítějeves, CK Křížek Praha, ZŠ Chlum u Havlíčkova Brodu)

Historie města a regionu – 8 přednášek pro ZŠ a SŠ a zájmové skupiny, abiturienty, evangelický sbor, kluby seniorů)

8.2 Průvodcovská činnost

Prohlídka města, Langerovy vily a Ottendorferovy knihovny – celkem 12 cca dvouhodinových prohlídek těchto památek pro objednané skupiny studentů i turistů. Mimo rámec evidence bylo uspořádáno 5 prohlídek města (oficiální delegace a návštěvy města, workshopy k národní přehlídce amatérských fotografů atd.)

8.3 Vyhlídková věž mariánského kostela

Pracovníci muzea zabezpečují zpřístupnění věže Kostela Navštívení P. Marie v turistické sezóně o víkendech a také při městských akcích na svitavském náměstí. Ve spolupráci s Informačním centrem města Svitavy.

9. MUZEJNÍ PROGRAMY

9.1 Celková návštěvnost muzejních programů za rok 2016

Programy	Školy		Zájmové skupiny 18-		Zájemci 18+	
	Skupin	Osob	Skupin	Osob	Skupin	Osob
Z historie prací techniky	5	121			1	17
Jak si postavit knihu	16	291				
Přehlídka 2016	8	170				
Devatero pohádek Karla Čapka	15	264				
Panovníci českých zemí (řezby)	2	42			1	21
Není šutr jako šutr	30	342			1	4
Vlaky, vláčky, koleje…	27	699	3	70	2	40
Vánoce v muzeu…	17	717				
Výtvarné programy…	7	135				
Řemeslné programy…	16	366	2	40		
Workshopy	7	68	5	75	18	140
Letní tábor			2	41		
Historické programy	19	369	2	78	10	231
GAMU			20	278		
Celkem	**169**	**3584**	**34**	**582**	**33**	**453**

Muzeum pokračuje v organizování vzdělávacích a volnočasových programů, které vycházení z celkové koncepce muzejní práce. Lektoři muzea se zaměřují na práci se školní mládeží, zájmovými skupinami do 18 let a skupinami dospělých a seniorů. V zásadě lze muzejní aktivity rozdělit na **historické programy** (přednášky, prohlídky města, herní prvky), **výtvarné aktivity** (programy k výstavám, GAMU – výtvarné ateliéry a workshopy) a na **výuku řemesel** (kovář, sklář, řezbář, kameník – a jejich workshopy). Toto rozdělení je jedním z principů udržitelnosti úspěšného projektu Muzejní animace, jehož monitorovací období skončilo rokem 2016.

Celkově se všech sledovaných programů účastnilo 236 skupin s 4 619 účastníky-

9.2 Muzejní příměstský tábor

Uskutečnily se 2 týdenní tábory po 20 dětech. Příměstský tábor pro děti ve věku od 8 do 12 let byl zaměřen na téma železnice. Nechyběli ani pohybové aktivity, návštěva depa v České Třebové, Mladějovské úzkokolejky, výroba lokomotiv v muzejní dílně a návštěva zajímavých svitavských zákoutí.

10. PROJEKTY

V roce 2016 pracovali zaměstnanci muzea na projektu z **Programu přeshraniční spolupráce ČR-Polsko: SPOLEČNÉ DĚDICTVÍ – JEDEN CÍL**
Deklaraci o spolupráci na tomto projektu podepsalo svitavské muzeum se třemi dalšími partnery, a sice s Třebechovickým muzeem betlémů na české straně a s Gminou Kudowa Zdrój a Gminou Radków na polské straně.
Část projektu realizovaná Městským muzeem a galerií ve Svitavách zahrnuje dvě hlavní klíčové aktivity.
1 - Velký mechanický betlém ve Svitavách - ukázkové restaurování
Záměrem aktivity je představit laické veřejnosti i odborníkům jedinečný postup restaurování pohyblivých betlémů. Postupně bude prováděn restaurátorský průzkum a poté restaurování první logické části betlémového souboru nejen včetně pohybového systému. Zrestaurovaná část souboru bude doplněna řemenovými převody tak, aby se pohybovala nezávisle na celém betlému a bude umístěna v samostatné vitríně. Soubor bude díky mobilitě možné představit jako jedinečnou ukázku restaurování pohyblivých betlémů společně s dokumentárním filmem nejen v partnerských městech, ale i na výstavách v tuzemsku i zahraničí. Na tento první krok bude logicky navazovat restaurování dalších částí tohoto velkého souboru.
2 - Propagace betlemářství
Pro úspěšnou realizaci projektu je třeba zajistit dostatečnou medializaci nového turistického produktu na obou stranách hranice. Za tímto účelem jsou navrženy společné propagační aktivity.
Mobilní průvodce - jedná se o vytvoření atraktivního průvodce po expozicích betlémů v partnerských městech východních Čech a Polska ve 4 jazykových mutacích. Ten bude zároveň jejich univerzální multimediální prezentací, kterou bude možné zobrazit na mobilních telefonech, tabletech, noteboocích i stolních počítačích. Součástí průvodce budou filmové šoty v délce 2 minut jako upoutávky na turistické atrakce všech projektových partnerů.
Dokument k průběhu restaurování souboru figurek Svitavského betléma - dokument v délce 10 minut, který bude monitorovat postup restaurování souboru figurek svitavského betléma s odborným komentářem ve čtyřech jazykových mutacích (Příběh betlémové figurky - postup restaurování souboru z pohyblivého betléma). Dokument bude vložen do mobilního průvodce, bude přístupný z webové stránky města Svitavy, bude nabídnut ostatním partnerům a zájemcům z řad veřejnosti zdarma na DVD.
Termín realizace projektu je 1. březen 2017 – 31. březen 2018

11. SPOLKOVÁ ČINNOST PŘI MUZEU

11.1 Muzeum esperanta

Zpráva o činnosti *(viz příloha)*

11.2 Muzejní historický klub Záviš

V klubu pracuje 20 stabilních členů - badatelů, spolupracujících na konkrétních činnostech je dalších 25. Vedoucím klubu je PhDr. Milan Štrych.
Klub pořádal (nebo se organizačně podílel):

- 27. ročník TŘÍKRÁLOVÉHO PRŮVODU na téma Betlém není pro každého
- Organizace akcí k výročí 150 let prusko-rakouské války
- 10. jubilejní pochod na hradeckém bojišti přes les Svíb s gardou města Hradec Králové a obcemi Čistěves, Máslojedy a Benátky – přes 100 účastníků z okolí i celé republiky
- Návštěva depozitářů hradu Špilberku s výkladem zbrojíře a prezentací dobových historických artefaktů

- Organizace opravy hromadného hrobu pruských vojáků v Křenově a závěrečný obřad spojený se svěcením pomníku
- Ve spolupráci s městskou knihovnou prezentace dvou knih V. Keslera k prusko-rakouské válce
- Dokumentace hrobu civilních osob spojených s prusko-rakouskou válkou na hřbitovech v Litomyšli, Poličce a Moravské Třebové
- Hubert Engelmar Unzeitig – putování po stopách Unzeitiga v regionu, dokumentace rodných domů obou rodin a hledání hrobu Unzeitogovy matky na hradeckém hřbitově
- Exkurze na blahořečení do Würzburgu, interwiev s ministrem kultury D. Hermannem
- Dokumentace historie svitavských zvonů v souvislosti se svěcením zvonu Beatus Engelmar (výsledná krátká historie zvonů k dispozici na webových stránkách farnosti)
- Tři exkurze pro svitavské žáky ke zvonu Beatus Engelmar a k dalším svitavským zvonům
- Průběžně - péče o hroby Bierů na svitavském hřbitově
- Tradiční dušičkový program v kostele sv. Jiljí.
- Exkurze na výstavu o Titaniku
- Příprava 28. ročníku Tříkrálového průvodu

Drobnější badatelské akce vyplývají z aktuálních potřeb.

11.3 Spolek patchworku

Spolek patchworku Svitavy se schází v prostorách muzea pravidelně každý měsíc od října roku 2009. Členky spolku pořádají své šicí dílny pro veřejnost a svou činnost prezentují v rámci workshopů jako součást pravidelných akcí – např. Advent ve Svitavách. V roce 2016 s podíleli na vybavení kavárny Floriánka na svitavském náměstí. V rámci akce „Svitavané sobě“ ušily atypické podsedáky a polštáře na speciální lavice na náměstí.

11.4 Dobrovolnictví

Svitavské muzeum již několik let využívá ke své činnosti práce dobrovolníků, bez jejichž pomoci by se řada akcí nemohla konat. Jde o skupinu žen v důchodovém věku (s obměnami kolem 30 lidí), kteří zdarma ochotně vypomáhají při akcích, jako jsou masopust, vánoce v muzeu, muzejní noc, vernisáže apod.).

12. PROVOZNÍ ZÁLEŽITOSTI MUZEA

12.1 Opravy a údržba

V roce 2016 byly, kromě běžných údržbářských prací, které byly provedeny svépomocí správcem budovy, většími investicemi opravy zdí pro prezentaci venkovního umění na Klicperově ulici (Keramické panorama Svitav) a v ulici Pod Věží (Venkovka), komplexně bylo opraveno křídlo Foerster v Ottendorferově domě, velkou finanční investicí byly opravy kotlů a čerpadel v Ottendorferově domě

Probíhala úprava bytu po domovníkovi pro depozitární a ateliérové účely – vybourání příček, elektroinstalace, otopná soustava, výmalba prostor a úpravy místnosti pro kuchyň vedle muzejních dílen. Nové osvětlení sklepních a půdních prostor Ottendorferova domu.

Správce budov prováděl během roku 2016 sekání trávy na zahradním pozemku v sousedství muzea (MŠ). Byla provedena záruční oprava pódia pro herní prvky na muzejní zahradě. Byly připraveny prostory depozitářů pro instalaci nových regálů (oprava podlah, úprava a výmalba stěn).

Byly provedeny přípravné práce na celkovou rekonstrukci sociálního zařízení pro veřejnost v budově muzea a rekonstrukci a modernizaci pokladny muzea. Obě investice proběhnou v roce 2017.

12.2 Ubytování Ve věži

Ve věži budovy Ottendorferovy knihovny poskytuje organizace ubytování pro oficiální návštěvy města a jím zřízených organizací, pro kulturní účely (herci, muzikanti, výtvarníci, vystupující ve Svitavách) a za poplatek i pro veřejnost. Za rok 2016 ubytování využilo celkem 371 osob, z toho 178 osob platících a 193 osob režijních (Měst Svitavy, SKS, Knihovna)

Přílohy:

- *Zpráva o činnosti muzea esperanta*

Zpráva o činnosti

Muzea esperanta ve Svitavách

za rok 2016

MUZEUM ESPERANTA SVITAVY

ĈEA

Muzeum esperanta ve Svitavách

kulturní zařízení a organizační složka Českého esperantského svazu, z.s.
(dále ČES)

Sídlo:
přízemí Ottendorferova domu
nám. Míru 81/1, 568 02 Svitavy

Zodpovědná osoba:
Ing. Libuše Dvořáková, členka výboru ČES
tel. 604 377 616

E-mail:
muzeum@esperanto.cz

Oficiální web:
http://muzeum.esperanto.cz

Virtuální sbírky na Ipernity:
http://www.ipernity.com/home/181031

Stránky na Facebooku:
https://www.facebook.com/muzeumesperantasvitavy

OBSAH

Obecné informace a právní status muzea 3

Personální zabezpečení fungování muzea 5
Vzdělávání členů Muzejní a výstavní skupiny ČES

Výstavní činnost 7

Sbírkotvorná činnost 11

Knihovnická a digitalizační činnost 12

Pořadatelská a vzdělávací činnost 14
Nejvýznamnější mezinárodní akce roku 2016

Mezinárodní kontakty a spolupráce 19

Propagace esperanta na mezinárodních akcích
Mezinárodní kontakty na internetu
Zahraniční návštěvy v muzeu
Kontakty se zahraničními knihovnami a muzei

Propagace muzea, Svitav a Pardubického regionu v cestovním ruchu, v médiích a na internetu 22

Informační média Českého esperantského svazu
Celostátní časopis Starto
Web Esperanto.cz
Web Muzeum.esperanto.cz
Muzejní stránky na sociální síti Ipernity
Muzeum na Facebooku
Informační média Klubu přátel esperanta ve Svitavách
Krajská média
Příklady ohlasů na zahraničních webech
Vlastní propagační materiály
Propagace Pardubického regionu v esperantské Wikipedii
Internetové databáze z oblasti kultury a cestovního ruchu

Priority v plánu činnosti na r. 2017 31

Souhrn 32

Obecné informace a právní status muzea

Muzeum esperanta vzniklo 20.9.2008 jako výsledek součinnosti mezi Českým esperantským svazem, z.s. (dále ČES), městem Svitavy, Městským muzeem a galerií Svitavy a Klubem přátel esperanta ve Svitavách, z.s. (dále KPE), jehož předsedkyně (a místopředsedkyně, od října 2016 členka výboru ČES) ing. Libuše Dvořáková je iniciátorem a hlavním motorem celého projektu.

Jeho vznik významně finančně i jinak podpořily Ministerstvo kultury ČR, ČES, město Svitavy a nadace Esperantic Studies Foundation (USA). **Muzeum funguje jakožto kulturní zařízení a organizační složka Českého esperantského svazu**, který má právní osobnost a status zapsaného spolku.

Muzeum je organizační složkou **bez právní osobnosti.** Právní status a poslání muzea jsou zakotveny v článku XIII nových stanov ČES, přijatých na náhradním 15. sjezdu v Ústí nad Orlicí 7.11.2015.

Čl. XIII Muzeum esperanta

1. Muzeum esperanta je organizační složkou Svazu. Jeho činnost zajišťuje Muzejní a výstavní skupina ČES, jejíž předseda je zároveň členem Výboru Svazu či členem Svazu, jmenovaným Předsedou po schválení Výborem Svazu.
2. Muzeum nemá právní osobnost, a tedy nemá ani vlastní majetek a jeho hospodaření je součástí hospodaření Svazu.
3. Muzeum je zřízeno za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky týkající se jazyka esperanto a historie a současnosti esperantského hnutí, se zvláštním zaměřením bohemikálním.
4. Výsledky své činnosti zpřístupňuje zejména prostřednictvím pořádání stálých a tematických výstav, organizování vzdělávacích a kulturních akcí, provozování vlastních webových stránek, prezentace virtuálních sbírek, výpůjčních služeb knihovny a poskytování informačních služeb.

ČES je nezisková organizace zajišťující svou činnost, a tedy i činnost muzea plně dobrovolnicky a s omezeným rozpočtem. Jeho hlavním cílem a posláním je podpora šíření mezinárodního neutrálního jazyka esperanto, určeného pro **mezinárodní komunikaci na bázi rovnoprávnosti, pro usnadnění porozumění a přátelství mezi lidmi, podporu jazykové rozmanitosti a ochranu minoritních kultur** (v souladu s ustanovením článků 2 a 7 Všeobecné deklarace lidských práv přijaté 10. 12. 1948 Organizací spojených národů). Studium tohoto jazyka je doporučováno i za účelem usnadnění učení se dalším cizím jazykům a celkového zdokonalení mentálních schopností (podrobněji viz Cíle a poslání ČES). Činnost a provoz muzea jsou finančně zajišťovány zejména z rozpočtu ČES a příp. darů, s pomocí města Svitav (v loňském roce např. formou bezplatného pronájmu prostor na kulturní programy Výletního předkongresu) a s přispěním Klubu přátel esperanta ve Svitavách. Z grantových programů Pardubického kraje získalo v r. 2016 muzeum 10.000,- na výdaje spojené s vystoupeními amatérských umělců ze Svitavska v rámci zmíněného předkongresu. Přímo z rozpočtu ČES bylo na muzeum loni vydáno (kromě hodnoty dobrovolnické práce mnoha stovek hodin) více než 20.000,- Kč a tento trend chce ČES udržet, ačkoliv jde o částku srovnatelnou např. s polovinou řádných vybraných členských příspěvků (vzhledem k vysokému počtu zastoupení kategorie tzv. doživotních členů).

Muzeum funguje na principu vzájemné spolupráce mezi městem Svitavy a ČES (v duchu ustanovení § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, nyní č. 89/2012 Sb.). Na jejím základě **ČES může dle smlouvy využívat v bezplatném pronájmu část přízemních prostor Ottendorferova domu** (který je majetkem města Svitav a ve správě Městského muzea a galerie) k provozu muzea (s využitím vybavení, které je zčásti majetkem ČES a zčásti majetkem MMG). ČES naopak **zajišťuje svou prací, ze svých prostředků či s pomocí dotací fungování důstojného prostoru využitelného nejen pro potřeby esperantského hnutí, ale i pro kulturní a vzdělávací aktivity pro širokou veřejnost** z města a okolí. Některé akce jsou pořádány ve spolupráci s jinými subjekty (např. Asociací Brontosaurus Svitavy), některé jsou aktivně připravovány přímo členy Muzejní a výstavní skupiny ČES a místního klubu. Zároveň díky své specifické síti kontaktů prostřednictvím jazyka esperanto **ČES zajišťuje zviditelnění a propagaci města Svitav a Pardubického regionu v zahraničí (včetně mimoevropských zemí)** a zčásti i v českých médiích a podporuje zahraniční návštěvnost města (díky individuálním turistům i účastníkům mezinárodních akcí, které zde pořádá). **Smlouva mezi ČES a městem Svitavy (zastoupeným ředitelkou MMG Svitavy Blankou Čuhelovou, která má Ottendorferův dům ve správě) byla prodloužena v říjnu 2016 na další tři roky, čehož si vedení ČES cení a věří, že i nadále bude spolupráce probíhat ku prospěchu obou stran.**

Od října 2011 je stejná adresa rovněž oficiálním sídlem Českého esperantského svazu. Vzhledem k frekvenci pořádaných akcí se postupně stalo přirozeným centrem esperantského hnutí v České republice.

Personální zabezpečení fungování muzea

Celkovou činnost muzea zajišťují dobrovolnicky zejména členové Muzejní a výstavní skupiny pod vedením ing. Libuše Dvořákové (vztahy s městem, korespondence, fungování muzea, propagace, zajišťování exponátů na výstavy, organizační zajištění akcí, péče o hosty, granty) :

- PhDr. Pavla Dvořáková, Písek (výstavy, muzejní weby a virtuální sbírky, knihovní projekty, články, granty)
- Marie Čumová, Svitavy (knihovna, archív, prodej knih)
- Miroslav Malovec, Brno (literatura a historie – digitalizace knih a archiválií, překlady)
- dr. Petr Chrdle, Dobřichovice (zahraniční vztahy-výměny, literatura, propagace muzea v zahraničí, přednášková činnost)
- Matěj Nárožný, Svitavy (technická podpora, propagace na internetu, depozitář, aj.)

+ dle potřeby ostatní členové výboru ČES, Muzejní a výstavní skupiny ČES a Skupiny pro digitalizaci (zejména V.Türk, Netolice a do dubna 2016 ing. J.Pospíšil, Praha), v součinnosti se členy KPE Svitavy (M.Minářová, J.Bobrík, D. Martinková, P.Jonáš, M.Sýkora a další).

V otevírací době je možno muzeum navštívit prostřednictvím pracovníků pokladny Městského muzea a galerie. Pro zájemce o návštěvu mimo otevírací dobu a pro zájemce a o výklad v češtině či esperantu je třeba se předem domluvit na tel. 604 377616.

Vzdělávání členů Muzejní a výstavní skupiny ČES

Loňský rok byl kvalitativně významný i s ohledem na začátek systematického doplňování potřebného vzdělávání v oblasti knihovnictví a muzejnictví, v zájmu přibližování se profesionálním standardům a posílení společenské prestiže muzea.

- Jan Pospíšil absolvoval v březnu 2016 v Praze workshop o výrobě elektronických knih

- Pavla Dvořáková se účastnila za ČES 17. celostátní konference *Knihovny, muzea a archívy v digitálním světě* v Praze a v prosinci 2016 úspěšně absolvovala dva 4měsíční e-learningové kurzy: ***komplexní Knihovnický kurz*** a kurz **Digitalizace v knihovnách** pořádané Moravskou zemskou knihovnou v Brně. Studijní materiály byly zpřístupněny i dalším členům digitalizační skupiny.

- Dagmar Martinková z KPE Svitavy začala v září 2016 navštěvovat celoroční kurz ***Základy muzejní pedagogiky,*** pořádaný Moravským muzeem a galerií v Brně. Náklady na kurzovné a dopravu jsou hrazeny z rozpočtu ČES.

Na stránkách knihovny na muzejním webu byla vytvořena **nová rubrika "Knihovnická a muzejnická literatura",** v níž jsou přehledně shrnuty odkazy na užitečné základní studijní materiály a příručky z obou oborů. Odkazy jsou samozřejmě k dispozici zájemcům z řad široké veřejnosti.

Výstavní činnost

Vzhledem k tomu, že ČES v červenci 2016 organizoval ve Svitavách náročnou mezinárodní akci pro účastníky 101. Světového esperantského kongresu v Nitře (blíže viz další kapitoly), nebyla zejména z personálních důvodů v r. 2016 výjimečně otevřena obvyklá tematická výstava. Kromě stálé expozice byla proto k vidění dosavadní **výstava "S esperantem kolem světa" aneb** *"Alternativní formy cestování a poznávání cizích zemí a kultur*". Součástí výstavy jsou

1) **informační panely** (Jak nalézt přátele v zahraničí, několik panelů o různých druzích akcí a setkání, **Individuální cestování, Aplikace esperanta v cestovním ruchu** - s důrazem na propagaci Svitav a Pardubického regionu, Kulturní a dobrovolnické projekty, S**vět na dobových pohlednicích z esperantské korespondence, Kaleidoskop)**

2) **stolové vitríny** (ukázky turistických prospektů k ČR i zahraničí v chronologickém průřezu, sběratelské materiály s cestovatelskou tematikou, střípky s historie esp. hnutí se zřetelem na téma cestování, prezentace Klubu přátel esperanta Svitavy)

3)

část vitríny s ukázkami turistických prospektů v esperantu z ČSSR z let 1908-1994

část vitríny Klubu přátel esperanta Svitavy

4) **knižní vitríny (**cestovatelské literatuře a knihám z oblasti cestovního ruchu, mezinárodní knižní edice Východ-Západ, suvenýry z celého světa z esperantských cest)

ukázky cestovatelské literatury

5) **fotografie s cestovatelskou tematikou**

V souhrnu je na výstavě prezentováno **několik desítek zemí všech kontinentů**.

Bližší popis se nachází v tomto článku a ve fotogalerii.

Kurátorkou výstavy a autorkou panelů je členka Muzejní a výstavní skupiny ČES Pavla Dvořáková, na přípravě exponátů a instalaci výstavy se podíleli členové Klubu přátel esperanta ve Svitavách pod vedením Libuše Dvořákové a vystavovalo na ní kromě KPE vícero členů ČES z celé ČR (P. Chrdle, P. Polnický, K. Janík, J. Drahotová, O. Fischer, Z. Novotná, A. Vyšinková aj.).

ukázka z expozice sbírky panenek v lidových krojích z různých zemí a zahraniční korespondence Zdenky Novotné z České Třebové

Byla rovněž opětovně prodloužena zápůjčka busty dr. Zamenhofa od akad. sochaře Emanuela Kodeta z Městského muzea v České Třebové, která je obdivovanou dominantou celého muzejního prostoru..

Multimediální dokumenty mohli nadále návštěvníci nalézt na interaktivním dotykovém infopanelu. M.Nárožný z KPE zajistil novější monitor k uživatelskému počítači, ale sbírky v něm uložené bohužel v současné době nejsou přístupné z důvodu nedostačujícího stavu hardwaru. V říjnu 2016 **se podařilo najít sponzora na nákup nového počítače,** jehož nákup bude realizován na jaře 2017. Na podzim 2016 byly rovněž zahájeny **přípravné práce na celkové aktualizaci multimediálního obsahu na obou zařízeních**. Ten by měl být zpřístupněn v rámci nové vernisáže 26.-27. května 2017.

Vedoucí Muzejní a výstavní skupiny ČES Libuše Dvořáková rovněž prezentovala nejen soukromou sbírku svoji a svého manžela, ale i výběr ze sbírek našeho muzea (konkrétně z filatelistických kolekcí Aloise Jakubce z Hranic na Moravě a Václava Kaprála z Kaznějova u Plzně) na mimořádné akci, kterou byla **mezinárodní výstava** "**Esperanto na známkách a pohlednicích**", jež se konala 23.-30.7. v Divadle Andreja Bagára v Nitře **v rámci 101. Světového kongresu**. **Kromě ČR a Slovenska se účastnili vystavovatelé z Německa, Srbska a Itálie**. V expozici byla představena mjj. i nová dopisnice, kterou vydal KPE Svitavy k výročí 120 let železnice Svitavy-Polička (*foto níže vpravo*). O události L. Dvořáková informovala v článku "Filatelistický ráj na Světovém kongresu esperanta v Nitře", který vyšel v časopise *Filatelia* 2016, č. 3 na str. 4 (v souvislosti se znovuoživením činnosti Sekce Esperanto v rámci Českého svazu filatelistů).

ČR na výstavě zastupoval svými kolekcemi i člen ČES Jaroslav Liška, předseda esperantského klubu v Prostějově, aktivní filatelista a pořadatel výstav, který je rovněž spolupracovníkem našeho muzea (mj. v oblasti doplňování časopiseckého fondu či přispívání na tematické výstavy).

Sbírkotvorná činnost

Vzhledem k povaze esperantského hnutí, jehož podstatou je především nezhmotnitelná živá komunikace, muzeum disponuje typickými třírozměrnými exponáty muzejní povahy jen v omezené míře - větší část fondu představují knihy, časopisy a informační materiály. Pro informační panely jsou z důvodů omezených finančních prostředků používány převážně naše fotografie nebo volné kopie pořízené z internetu, ve vitrínách jsou kombinovány s originálními historickými předměty z muzejní sbírky archiválií a sběratelských materiálů (fotografie, filatelie, pohlednice, odznaky, samolepky, mince, suvenýry, kopie obrazů). Dosud není v našich personálních možnostech a silách drobné sbírkové materiály jednotlivě evidovat, ale zatím se to naštěstí neukázalo jako nezbytné, i vzhledem k tomu, že muzeum nepodléhá povinnosti Centrální evidence sbírek.

Nejen z finančních důvodů, ale i s ohledem na specifikum muzea a jeho mezinárodní působnost se soustřeďujeme v této oblasti především na **budování virtuálních sbírek** ze zdrojů získaných z internetu či od našich spolupracovníků. Ty pak částečně postupně zpřístupňujeme zájemcům z celého světa zejména v **50 multimediálních albech** na **muzejních stránkách na síti Ipernity** a zčásti ve Fotogaleri webu Muzeum.esperanto.cz (bližší info viz další kapitoly).

V loňském roce jsme se více věnovali např. i systematickému sledování internetových sběratelských burz a objevili jsme tak řadu **kopií zajímavých sběratelských materiálů dokumentujících zejména předválečnou historii esperantského hnutí v českých zemích i ve světě**. Vybrané soubory jsou připravovány i pro zpřístupnění v uživatelském muzejním počítači.

příklad - pohlednice od A.Mlynáře z Litomyšli - doklad o existenci esperantistů na Svitavsku z r. 1911

Knihovnická a digitalizační činnost

Zpracování knihovního fondu systematicky zajišťuje paní **Marie Čumová** ze svitavského klubu. V současné době má Knihovna ČES v Muzeu esperanta **zkatalogizováno přes 17.237 knihovních jednotek** - tj. **za rok 2016 počet nových přírůstků činil 843**. Přírůstky pocházely zejména z darů členů ČES (zejména J.Rýznarová-Pardubice, P.Polnický-Poděbrady, M.Severa-Česká Lípa, M.Smyčka-Praha).

V říjnu 2016 se ČES podařilo opětovně **uspět v mezinárodní soutěži Nadace BACHRICH** a získat pro knihovní fond zdarma vybrané hodnotné publikace **v ceně 159 Euro** (minule za 133 Euro), tentokrát s podmínkou hrazení poštovních nákladů. Z nakladatelství Prosveta ve Švýcarsku jsme získali darem pět knih od mezinárodně ceněného duchovního autora Omraama Aivanhova.

Jednotlivé publikace vztahující se k probíhajícím expozicím jsou vystaveny ve vitrínách. Známé a významné tituly jsou součástí stálé výstavy prezentující knižní kulturu v esperantu.

Knihovní fond je kromě muzejního prostoru umístěn i v **depozítáři v ul. M.Horákové**, kde se nachází i **archív.** Druhý depozitní prostor v Ottendorferově domě byl v loňském roce uvolněn. Přes původně dostatečné prostory se depozitář rychle zaplňuje. Práce v depozitáři (s níž M. Čumové vypomáhá i člen KPE M.Nárožný) je časově náročná obdobně jako katalogizace v muzeu. Pro depozitář byl nově zajištěn počítač a **monitor** (M.Nárožný) a darován psací stůl (L. Dvořáková).

Vzhledem k prostorovým problémům započal postupný odpis nejopotřebovanějších exemplářů části multiplikátů. Po dobré zkušenosti ze sjezdu v Ústí n.O. je výběr knih z fondu multiplikátů nabízen za výhodných podmínek i k prodeji .

Soustavnou digitalizací knih a časopisů bohemikálního charakteru (dle gesce muzea) zajišťují členové pracovní skupiny pod vedením M.Malovce z Brna, který je rovněž členem Muzejní a výstavní skupiny ČES. Do 30.4.2016 bylo možno využít i práce 1 placeného zaměstnance (ing. J.Pospíšila z Prahy), financovaného po dobu ročního projektu ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu. Pro tento účel ČES pořídil již v r. 2015 potřebné technické a softwarové vybavení. V rámci tohoto projektu bylo nově **zdigitalizováno podle profesionálních standardů kolem 40 vybraných knih z fondu knihovny** muzea (např. Československá antologie z r. 1935, Moravský kras, překlady děl K. Čapka. K. Havlíčka Borovského. J. Nesvadby, vybrané slovníky a historické učebnice a další), ale i odborných časopisů a jiných materiálů. Vedoucí digitalizační skupiny M.Malovec vede podrobnou evidenci zpracovaných materiálů v v cca 63 stránkové databázi a postupně vybírá vhodné a autorsky volné tituly k možnému zpřístupnění.

Pokračovala i digitalizace další literatury a rukopisů (M.Malovec a další členové skupiny) a archiválií z EK Třebíč (V.Türk). Podrobné informace překračují rámec této zprávy.

V minulém roce rovněž započalo **analytické zpracování předválečných českých časopisů** (*Bohema Esperantisto, Časopis českých esperantistů, La Praktiko* a dalších), digitalizovaných v l. 2014-2015. Z obsahu jsou postupně vybírány významné a dosud relevantní články a jsou připravovány ke zveřejnění (nejen pro esperantskou veřejnost, ale i v rámci veřejné knihovní sítě).

Novinkou roku je **zpracovávání výběrových bibliografií** článků, odborné literatury a závěrečných prací z oblasti sociolingvistiky, interlingvistiky a esperantologie (nejen v esperantu, ale zejména v češtině, slovenštině, angličtině, němčině a dalších jazycích) **s odkazy na volně dostupné fulltextové zdroje**. Tyto materiály budou poskytnuty vysokým školám a výzkumným ústavům a po zvládnutí popisu dle současných katalogizačních standardů i pro Národní článkovou bibliografii.

V uplynulém roce bylo rovněž zahájeno zpracování projektu **Zrcadlové česko-esperantské verze digitalizovaných děl české literatury.** Takto byl zpracován např. *Vlastní životopis Karla IV.* a je postupně připravována i *Babička* Boženy Němcové (s ilustrcemi Adolfa Kašpara) a *Staré pověsti české* Aloise Jiráska (s ilustracemi Věnceslava Černého). Jakožto zkušební pilotní projekt byla zveřejněna ilustrovaná verze překladu pohádky *Zlatovláska.*

Nejnáročnějším dlouhodobým projektem digitalizační skupiny, souvisejícím i s muzeem je **projekt *„Esperanto v Národní knihovně ČR a Městské knihovně Praha“,*** jehož cílem je přijetí vybraných digitalizovaných nebo vytvořených elektronických knih v esperantu do internetové veřejně přístupné digitální knihovny NK ČR a MKP. Pro ČES se jedná o prestižní, ale na realizaci velmi náročnou záležitost, která vyžaduje nutnost důkladného proškolení a dodržování složitých profesionálních standardů. Projekt započal v loňském roce a je v 1. přípravné fázi. Mezi prvními nabídnutými publikacemi, které jsou ve finální fázi zpracování, budou překlady děl Karla Čapka. Za zmíněné nové projekty zodpovídá Pavla Dvořáková.

Knihovna má svou svou vlastní stránku na webu muzea - v češtině i v esperantu.

K 31.12. zde na webu aktualizovány katalogy knihovny i výměnného fondu ke stažení a nově doplněny **Sekundární informační zdroje o literatuře v esperantu.**

Pokud jde o **vypůjční služby**, knihovna nadále umožňuje prezenční výpůjčky po předchozí dohodě s knihovnicí. Aktivní členové ČES mohou individuálně požádat i o výpůjčky absenční (mimo titulů

Úvod Články Fotogalerie Napsali o nás Odkazy Kontakt

Do oblíbených+ | Tisknout+

Knihovna ČES v Muzeu esperanta ve Svitavách

Historie budovy

Budovu knihovny dal v roce 1892 postavit americký mecenáš a místní rodák Valentin Oswald Ottendorfer (1826–1900) pro převážně německé obyvatelstvo města. Zpočátku měla knihovna 7400 knih (jejich počet postupně vzrostl na 22 000) a byla ve své době považována za největší a nejmodernější německou veřejnou knihovnou na Moravě. Během druhé světové války a následujícího socialistického období však byly knihy bohužel z velké části rozkradeny. Zbylo jen 6766 původních svazků, které jsou uloženy v depozitáři městského muzea v jiné budově. Bližší informace o této původní knihovně naleznete zde. Přízemní sál prošel v letech 1989–1992 nákladnou rekonstrukcí a sloužil pro kulturní potřeby města. Po vybudování nového kulturního centra Fabrika zůstal prázdný do září 2008, kdy zde bylo instalováno Muzeum esperanta.

Fond

Součástí muzea je také knihovna Českého esperantského svazu, sestavená z původní knihovny ČES a vědeckotechnické sekce ČES z darů esperantských klubů, jiných institucí a jednotlivců, ze zakoupených titulů z prostředků ČES a z knih získaných výměnou se zahraničními knihovnami a ze zahraničních knižních nadací. V prostorách muzea se od r. 2014 nachází i „Knižní služba“ (tzv. Libroservo, sklad esperantských knih určených k prodeji). Původní Knihovna ČES, do r. 2014 uložená ve Vracově, měla svůj vlastní katalog, nyní dochází k postupnému propojování do jednotného katalogu.

zvláštních či zastoupených pouze v 1 exempláři).

Kromě individuálních výpůjček knihovna např. zapůjčila knihy Městskému muzeu v Litomyšli na výstavu o místním rodákovi, spisovateli a esperantistovi Stanislavu Bubeníčkovi.

Na podzim 2016 P. Dvořáková postoupila ve **zpracování návrhu výpůjčního** řádu (jenž vzhledem ke specifickému hybridnímu charakteru knihovny obsahuje vícero komplikovaných bodů), který projde na jaře 2017 diskusí a schvalováním.

Pořadatelská a vzdělávací činnost

Během roku v muzeu probíhaly akce určené jak pro esperantisty, tak pro širokou veřejnost.

Jako v předchozích letech se v muzeu konaly pravidelné **cestovatelské večery Asociace Brontosautus Svitavy** (dále **ABS**) , bezplatné jazykové kurzy esperanta (vede čestná předsedkyně KPE Marie Minářová), schůzky Klubu přátel esperanta Svitavy a jednání výboru ČES. Pro lepší přehled o pořádaných akcích byla na muzejním webu v prosinci 2016 nově zřízena **rubrika** Kalendář, kterou spravuje Matěj Nárožný.

29.1. ABS (160) - Geocaching (přednášel člen KPE Svitavy Miroslav Sýkora)
6.2. Výroční členská schůze KPE Svitavy

18.2. ABS (161) - Norsko

18.3. ABS (162) - Kyrgyzstánem na kole
14.4. ABS (163) - Ohňová země a Patagonie

20.5. **MUZEJNÍ NOC -** v součinnosti v programem v Městském muzeu a galerii
aktivní účast členů KPE Svitavy v kulturním programu v Ottendoferově sále,historický kinematograf

21.5 **REGIONÁLNÍ SETKÁNÍ ESPERANTISTŮ NA ČESKOMORAVSKÉM POMEZÍ**
pořadatel - KPE Svitavy
- dopolední výlet historickým vlakem do Poličky
- odpolední program v muzeu s přednáškou M. Hrušky o cestě na Ukrajinu

MUZEUM ESPERANTA SVITAVY
ČEA

Regiona Esperanto-Renkontiĝo en Svitavy kaj Polička

ekde la 20-a ĝis la 21-a de majo 2016

omaĝe al 760 jaroj de la urbo Svitavy kaj 120 jaroj de la loka fervoja linio,
kun posttagmeza vojaĝprelega programo en Esperanto-Muzeo

20.7. **Program pro účastníky mezinárodního Oficiálního výletního předkongresu**
(viz další kapitola)

17.9. Podzimní zasedání výboru ČES

22.9. Přednáška dr. Maxe Kašparů - *"Stavy a vztahy - bludný kruh aneb Čtyři zabijáci našich manželství"* - vzbudila mimořádný zájem místní veřejnosti a naplnila prostory našeho muzea do posledního místečka

6.10. ABS (164) - Rusko - v oblasti nejvýchodnější části Evropy
20. 10. ABS (165) - 4 000 km v pekle - tři měsíce v sedle kola jihovýchodní Asií
24.11. ABS (166) - Transsiberiana – hledání ztraceného času na nejdelší železnici světa

3.12. **Miniburza sběratelství** *(foto viz výše vpravo)*

4.12. **IX. MARCIPÁNOVÉ VÁNOCE** - početně nejnavštěvovanější akce pro veřejnost
pořadatel: KPE Svitavy
tvůrčí ateliér (nejen) pro děti s manželi Vyšinkovými, esperantisty a majiteli cukrárny ve Vracově, v rámci akce *"Vánoce a advent ve Svitavách"*

22.12. Vánoční posezení KPE Svitavy

Nejvýznamnější mezinárodní akce roku 2016

Tou byl pro naše muzeum bezpochyby **Oficiální výletní předkongres pro účastníky Světového esperantského kongresu v Nitře**. Akce proběhla 19.-23.7.2016 **pod záštitou zástupkyně hejtmana Pardubického kraje Jany Pernicové a starosty města Svitavy Davida Šimka** a byla pořádána výborem ČES ve spolupráci s Mězinárodním esperantským svazem a s organizační pomocí svitavského klubu. Akce se účastnili esperantisté **nejen z ČR, Německa, Francie a Španělska, ale i Brazílie, USA, Jižní Koreje, Japonska a dokonce i Austrálie**. Ubytování bylo zajištěno ve svitavském hotelu Garni a v penzionu Bárta. Kromě prohlídky města Svitav (vč. **přijetí na radnici**) a našeho i městského muzea byly připraveny výlety do Litomyšli (s prohlídkou zámku a exkurze do firmy Adfors) a do Olomouce a bohatý večerní kulturní program (Dívčí pěvecké TRIO Svitavy, Tance celého světa v podání svitavských souborů Sefa a Srdíčko, koncert sboru Vlastimil z Litomyšli, exkurze do místního pivovaru s výukou lidových písní v češtině i esperantu). Celodenního programu ve Svitavách se zúčastnila i 16členná delegace z Číny, která rovněž cestovala dále na kongres do Nitry.

Projekt akce získal z grantového programu Pardubického kraje 10.000,- Kč na základní organizační výlohy a odměny vystupujícím ze Svitavska a v rámci záštity starosty možnost bezplatného pronájmu Ottendorferova sálu a Divadla Trám pro večerní kulturní programy pro účastníky, které byly zároveň zdarma zpřístupněny i místní veřejnosti.

přijetí na svitavské radnici (vlevo předseda ČES Vladimír Dvořák, uprostřed místostarosta Pavel Čížek, vpravo stojící Libuše Dvořáková a redaktorka čínského rozhlasu Zhang Ping, vpravo sedící vedoucí delegace ředitelka univerzity v Zhanghou)

Prohlídka našeho muzea byla doplněna nově připravenou powerpointovou prezentací nejen muzea, ale i turistických zajímavostí regionu, promítáním filmu o Svitavách v esperantském dabingu, hudebním programem a malým občerstvením. Programu se účastnila i redaktorka Pardubického rozhlasu.

Hosté odpoledne navštívili i Městské muzeum a galerii, kde se jich zasvěceně ujala osobně paní ředitelka Mgr. Blanka Čuhelová (na foto vlevo).

Více fotografií z celého programu lze nalézt v této Fotogalerii.

Tato pro nás mimořádná akce proběhla ve velmi milé atmosféře, měla jednoznačně příznivý ohlas od účastníků a **bezpochyby přispěla k dobré reprezentaci muzea, města i Pardubického regionu v zahraničí.**

Mrzí nás, že navzdory naší snaze nebyl o tuto svým mezinárodním složením unikátní akci projeven zájem ze strany Svitavského deníku či místní kabelové televize.

Mezinárodní kontakty a spolupráce

Propagace esperanta na mezinárodních akcích

Přestože Muzeum esperanta je v kategorii tzv. malých muzeí a je navíc spravováno na dobrovolnické bázi, díky svému charakteru má jedno **významné specifikum** a tou je **šíře osobních mezinárodních kontaktů**, které může být obtížné dosáhnout i pro velká profesionální muzea (zejména pokud jde o návštěvnost webů ze zahraničí či o publikování článků o muzeu v zahraničí).

Nejvýznamnější informační kampaní byla **prezentace v rámci "Veletrhu hnutí" na "**101. Světovém esperantském kongresu, který se konal 23.-30.7.2016 ve slovenské Nitře **a přivítal kolem 1300 účastníků (z toho téměř 80 z ČR) z 60 zemí**. Propagaci zajišťovali místopředsedkyně ČES a vedoucí Muzejní a výstavní skupiny ČES Libuše Dvořáková, Libuše Hýblová, Marie Čumová, Petr Chrdle a Miloš Bloudek.

knihovnice muzea Marie Čumová v informačním stánku ČES

Kromě propagačních letáků o muzeu a Svitavácha dalších materiálů výbor ČES připravil aktualizované přehledné informace o činnosti organizace i muzea s kontaktními údaji. Byl zde nove představen **i propagační leták o Městském památkovém okruhu Svitavami,** který vydalo město (v překladu M. Malovce).

Zpráva o činnosti muzea s bohatou fotodokumentací byla přednesena v rámci plnění priorit na **16. celostátním sjezdu ČES**, který proběhl 13.-16.10.2016 v Pelhřimově (s účastí hostů ze Slovenska a Rakouska).

Petr Chrdle, pověřený v Muzejní a výstavní skupině mezinárodní spoluprací, informoval o muzeu a rozdával letáky o Muzeu esperanta, Ottendorferově knihovně a Svitavách mj. během **Německého esperantského kongresu,** který se konal 13.-16.5.2016 **v Mnichově.**

6.2.2016 byla na kanálu organizace E@I na Youtube Hodinová přednáška Petra Chrdleho na tradiční mezinárodní konferenci KAEST (Aplikace esperanta ve vědě a technice), která se konala v listopadu 2014 ve slovenské Modre.

Pro další ročník této konference, která proběhla tamtéž v listopadu 2016, připravila Pavla Dvořáková 30minutovou powerpointovou prezentaci s bohatou fotodokumentací na téma ***"Využití informačních technologií v Muzeu esperanta ve Svitavách",*** které účastníkům komentovali Miroslav Malovec a Petr Chrdle.

Část této této prezentace byla použita i pro přednášku Petra Chrdleho o muzeu, přednesenou na slavnostní akci v rámci Dne Zamenhofa, konanou 4.12.2016 v **Polském institutu ve Vídni**.

Mezinárodní kontakty na internetu

Stránky muzea na sociální síti Ipernity **za rok 2016 zaznamenaly 17 900 virtuálních návštěv** (celkový počet návštěv od 5.1.2011 do 31.12.2015 cca **119 200**) - v r. 2015 to bylo 15 300 návštěv, tj. došlo k mírnému nárůstu. Počet kontaktů muzea zde vzrostl na **2408 členů z téměř 100 zemí světa** (za uplynulý rok přibylo kolem 200 nových členů a rostl zejména počet anonymních návštěv, tj. i nečlenů sítě, což je obzvlášť pozitivní).

Skupina "Přátelé Muzea esperanta ve Svitavách" na Facebooku vzrostla z 300 na 341 členů z 36 zemí celého světa, nové zájemce získaly i stálé stránky muzea na Facebooku.

Muzejní webové stránky měly podle Google Analytics návštěvy kromě Evropy i z **Brazílie, Japonska, Kanady, Thajska či Kajmanských ostrovů.**

Podrobnější informace jsou uvedeny v kapitole *"Propagace muzea, Svitav a Pardubického regionu v cestovním ruchu, v médiích a na internetu".*

Zahraniční návštěvy v muzeu

Kromě jednorázových individuálních návštěv (které v r. 2016 vzrostly zejména v srpnu po ukončení Světového kongresu na Slovensku) zmiňujeme alespoň nejdůležitější z nich:

Nejvýznamnější návštěvou roku byli účastníci mezinárodního **Oficiálního výletního předkongresu**, který se konal 19.-23.7. ve Svitavách a 20.7. věnoval den prohlídce Svitav a našeho muzea (*viz předchozí kapitola*)**.**

Nejvzdálenější návštěva v 1. polovině roku 2016:
17.5. **Delegace z Číny** s redaktorkou časopisu
"El popola Ĉinio", cestující na Světový kongres esperantistů-železničářů ve Varně (Bulharsko).

Druhá, početnější skupina rovněž z Číny (*foto vpravo*), k nám zavítala na jeden den v době konání zmíněného Předkongresu.

Z prázdninových zahraničních hostů byla nejvzácnější návštěva z Japonska *(foto vlevo*), Anglie (dlouholetý korespondent naší knihovnice M.Čumové, o němž informoval i svitavský měsíčník *Naše město*) a Lucemburska (na foto vpravo, paní Claude Nourmont, bývalá místopředsedkyně Světového esperantského svazu a její manžel). Navštívil nás rovněž pan Bruno Henry, zástupce mezinárodní organizace SAT z Francie.

V rámci rozvoje **spolupráce mezi ČES a Slezským esperantským svazem** se sídlem ve Vroclavi k nám 16.9. zavítal plný **autobus účastníků 49. ročníku mezinárodní akce IEF** pořádané SlEA v lázních Duszniki Zdrój. Hosté navštívili naše muzeum a s doprovodem členů místního klubu si prohlédli památky Svitav a Litomyšli.
Zdařilá akce bude mít pokračování v r. 2017.

Kontakty se zahraničními knihovnami a muzei

V loňském roce byl zkompletován **mailový adresář** hlavních esperantských muzeí a knihoven (celkem **30 institucí v 16 zemích**, **kromě Evropy** např. **v Brazílii, USA, Japonsku, Číně, Austrálii a Uzbekistánu**) a u příležitosti Velikonoc 2016 byl rozeslán kolektivní dopis s přáním a podněty ke vzájemné spolupráci.

Pravidelné kontakty a výměnu informací o novinkách v činnosti udržujeme zejména s Bernhardem Tuinderem, vedoucím **Sbírky plánových jazyků a esperantského muzea ve Vídni** (které je součástí Rakouské národní knihovny) a s **knihovnou Německého esperantského svazu v Aalenu,** jejíž zástupkyně nás navštívila v srpnu 2016**.** V uplynulém roce neproběhly výměny se zahraničními knihovnami, ale mj. byly navázány bližší **kontakty**, nejen písemné, ale osobní (v rámci Světového kongresu v Nitře) se zástupci **největšího esperantského muzea na světě**, které sídlí v Číně na univerzitě v Zhaozhuang. Naše muzeum zaslalo do Číny darem 4 publikace do knihovního fondu. **Začali jsme aktivně využívat výsledky digitalizační práce muzea ve Vídni a a Knihovny Hyppolyta Séberta v Paříži** a vybrané autorsky volné tituly historické i aktuální vzdělávací či umělecké hodnoty jsme začali začleňovat do našich digitálních sbírek a připravovat vybrané tituly k postupnému zveřejňování. Např. v nejstarších zahraničních časopisech (vycházejících do r. 1914) digitalizovaných muzeem ve Vídni bylo objeveno vícero nových zajímavých článků od českých autorů, mj. od pozoruhodné osobnosti hraběte Bohuslava Kolowrata a jeho sestry Nadiny.

Propagace muzea, Svitav a Pardubického regionu v cestovním ruchu, v médiích a na internetu

Informační média Českého esperantského svazu

O akcích v muzeu a možnostech návštěvy Svitav bylo pravidelně informováno ve svazovém časopise *"Starto",* na webu esperanto.cz i na muzejnich stránkách muzeum.esperanto.cz.

Celostátní časopis Starto (rediguje Miroslav Malovec)

Oproti předchozímu roku vzrostl počet i objem informací :
- **Marcipánové Vánoce v muzeu - na titulní straně č. 1**
- Článek o Marcipánových vánocích - 2016/1/21
- Pozvánka na Regionální setkání ve Svitavách - 2016/1/20
- Libuše Dvořáková - Zpráva o činnosti Klubu přátel esperanta ve Svitavách v r. 2015 (pod názvem - "Kunlaboro kun eksterlando kreskas" - Spolupráce se zahraničím roste 2016/1/22
- Libuše Dvořáková Muzejní noc 2016 - 2016/2/42
- Regionální setkání ve Svitavách - 2016/2/44
- Info o představení "Ze života hmyzu" svitavského souboru DOMA na 101. světovém kongresu v Nitře - 2016/3/79
- Pavla Dvořáková - Oficiální výletní předkongres ve Svitavách - 2016/3/81-82
- Čínská delegace ve Svitavách - 2016/3/82
- Libuše Dvořáková - Setkání po 47 letech (o přátelství knihovnice Muzea esperanta Marie Čumové s esperantistou z Anglie) - 2016/3/89
- Pavla Dvořáková - Zpráva o činnosti muzea v rámci 16. sjezdu ČES v Pelhřimově - 2016/4/104-106
- Libuše Dvořáková - Začátek mezinárodní spolupráce (o kontaktech se Slezským esperantským svazem a návštěvě účastníků mez. akce v Duszniki Zdrój ve Svitavách a Litomyšli) 2016/4/124

Web Esperanto.cz (dvojjazyčný informační portál ČES)

Články

- Aktuálně o esperantu v českých a slovenských médiích

  - odkaz na rozhovor s Libuší Dvořákovou o muzeu v Českém rozhlase Pardubice

- Novinky na webech Muzea esperanta

- Co nového o esperantu v českých a slovenských médiích a na webech zahrnuje i odkazy na články v regionálním tisku v souvislosti s Předkongresem ve Svitavách a návštěvou delegace z Číny

v esperantu:

Nahránky Sekce nevidomých ČES na muzejních stránkách na Ipernity

Informace o akcích v muzeu, ve Svitavách a v Pardubickém kraji v Kalendáři webu:

Předkongres ve Svitavách (v češtině, v esperantu)

Regionální setkání ne Českomoravském Pomezí a program Městských slavností ve Svitavách

Přednáška dr. Kašparů v Muzeu esperanta

pozvánky na cestovatelské večery Asociace Brontosaurus Svitavy v muzeu (např. Geocaching a další)

Výměnné setkání pro sběratele ve Svitavách

Marcipánové Vánoce

Výstava o Stanislavu Bubeníčkovi v Litomyšli

19. Esperantský den v Pardubicích

Esperantský Silvestr v České Třebové

Za účelem celkového zviditelnění muzea i města v r. 2016 k **vytvoření nové samostatné rubriky** v záložce ODKAZY s řadou užitečných informací.

Web Muzeum.esperanto.cz

Rediguje Pavla Dvořáková

Články v češtině:

Zpráva o činnosti muzea v r. 2015

Přehled o dění v našem muzeu v 1. polovině roku 2016

Co se u nás dělo v letních měsících 2016

Články v esperantu:

Esperantský film o Svitavách - nyní i s titulky

Pozvánka na Výletní předkongres do Svitav

Hlavní události v muzeu v létě a na podzim 2016

Šťastný vánoční čas a Nový rok 2017! vč. informací o Marcipánových Vánocích v muzeu , vánočním a novoročním multimediálním albu na Ipernity apod.

Nové fotogalerie:

Města Pardubického regionu na historických pohlednicích

Výletní předkongres ve Svitavách pro účastníky 101. Světového kongresu v Nitře

Výstavy na Světovém kongresu v Nitře

16. sjezd ČES v Pelhřimově

Další aktualizace:

V září 2016 člen výboru ČES Miroslav Hruška realizoval návrh **první verze modernizace muzejního webu** za účelem jeho zobrazitelnosti v mobilech, iPadech a podobných zařízeních, v redakčním systému Wordpress. Výsledky byly prezentovány na celostátním sjezdu ČES v Pelhřimově. Aby změna nebyla pouze technická či kosmetická, ale systémová s delší životností a naše muzeum se i v tomto ohledu mohlo více přiblížit profesionálním muzeím u nás, zkoumání dalších možností a hledání optimální struktury i vzhledu bude pokračovat na jaře 2017 (i v souvislosti s hledáním vhodného internetového úložiště pro multimediální dokumenty). **Další změny a nové podrubriky byly zmíněny v kapitole věnované Knihovně.**

Muzejní stránky na sociální síti Ipernity

byly založeny 5. ledna 2011, rediguje Pavla Dvořáková

ČES platí pro muzeum členství z důvodu možnosti objemově neomezeného nahrávání a možnosti stahování všech souborů zdarma i pro bezplatně registrované členy sítě.

Za rok 2016 stránky zaznamenaly 17 900 virtuálních návštěv (stav 31.12.2015 cca **119 200**).

1 virtuální návštěva = přístup z 1 IP-adresy (bez ohledu zda si návštěvník prohlédne 1 soubor nebo 50 - přičítá se maximálně 1 přístup ze stejné IP-adresy za 24 hodin). Byl zaznamenán **nárůst 17%** oproti roku 2015 (15 300). Pokračoval potěšující **zvyšující se trend tzv. anonymních návštěv**, a to zejména díky opatřování nahrávaných souborů podrobnými popisnými metadaty, díky nimž se k nim snáze dostávají i nečlenové Ipernity přes věcné vyhledávání ve vyhledávači Google. Takto může muzejní stránka sloužit celosvětové esperantské komunitě, tak jak to bylo původním záměrem.

Multimediální soubory jsou soustředěny do 50 tematických alb.

titulní stránka http://www.ipernity.com/home/181031 ze dne 28.12.2016

Přírůstky v r. 2016:

36 audiovizuálních souborů (2015 - 30), 193 fotografií (v r. 2015 - 150)

a 56 textových dokumentů - knih, článků (v r. 2015 - 21). Tj. celkově byl zaznamenán **nárůst aktivity.**

V blogu byly publikovány mj. články **Město Svitavy vás zve na Oficiální předkongresový výletní pobyt** či např. Z myšlenek J.A. Komenského.

Vznikla 4 nová fotoalba: *16. sjezd ČES, 101. Světový kongres v Nitře, Shakespeare v esperantu*

a z hlediska této zprávy nejdůležitější **Výletní předkongres ve Svitavách**, zahrnující nejen fotografie, ale i videa z kulturního programu (Dívčí pěvecké TRIO Svitavy, Tance celého světa v podání svitavských souborů Sefa a Srdíčko, koncert sboru Vlastimil z Litomyšli)

Mimo to byly prováděny **průběžné doplňky do stávajících alb** (Zamenhof, ČR vás vítá, Pardubický kraj, Svitavy, Dětská literatura, Česká kultura v esperantu, Pohlednice, Esperanto-jazyk a hnutí, Komenský, Ženy v esperantském hnutí, Beletrie původní i přeložená, Odborná literatura, Hudba, Humor).

Byly mj. zveřejněno několik zvukových nahrávek realizovaných členy Sekce nevidomých ČES, překlady známých antiutopických románů, videoukázka adaptace hry Ze života hmyzu bratří Čapků, kterou předvedl na Světovém kongresu v Nitře svitavský studentský soubor DOMA aj.

Celková návštěvnost alb věnovaných propagaci regionu:

rok	2014	2015	2016
Svitavy	2553	3549	5910
Českomoravské pomezí	2508	3033	3619
Pardubický kraj (nejmladší)	1020	1393	1756

Česká republika vás vítá	1701	2507
Česká kultura v esperantu	3680	5900

foto a video, texty a zvukové nahrávky

Dle statistiky celkově oproti r. 2015 **návštěvnost vzrostla.**

V albu Svitavy přibyly fotografie z kulturního programu akcí "Pouť ke svatému Jiljí" a z květnových Městských slavností k výročí 120 let železniční tratě Svitavy-Polička.

Novinkou mezi videi je mj. dabing filmu

Město Ústí nad Orlicí se představuje.

mapa mezinárodních kontaktů muzea na Ipernity

Muzeum má ve své síti 2408 kontaktů v téměř 100 zemích světa. V loňském roce přibylo **asi 200 nových členů (mj. z Estonska, Francie, Maďarska, Německa, Konga, Brazílie, USA, Vietnamu a dalších zemí).** Někteří členové jsou pasivnější, ale řada z nich přichází na stránky muzea opakovaně, což je cílem tohoto projektu. Mezi členy sítě muzea jsou nejen jednotlivci, ale i různé organizace a roste i počet neesperantistů, zejména ze Západní Evropy, zabývajících se cestovatelským fotografováním.

Muzeum na Facebooku

stránky Muzea esperanta provozované dvojjazyčně - po celý rok přinášely aktuální informace a avízovaly vybrané novinky na webu ČES či muzejním webu. Zvýšil se počet pozitivních hodnocení ze zahraničí.

Skupina "Přátelé Muzea esperanta ve Svitavách" vzrostla v uplynulém roce z 300 na **341 členů z 36 zemí**. **Noví členové pocházejí např. ze Slovenska, Německa, Litvy, Maďarska, Bulharska, Španělska, USA, Číny, Kolumbie, Mongolska, Keni a dalších států**. **Přidali se nově i mezinárodně známí a uznávaní esperantisté**, např. spisovatel a překladatel z latiny Gerrit Berveling z **Nizozemí**, jazykovědec Boris Kolker z **Ruska**, zpěváci Alejandro Cossavella z **Argentiny** a Atilla Schimmer z **Rakouska**, astronom Amri Wandel z **Izraele** apod. Na základě naší iniciativy byli kontaktováni a připojili se i pravidelnější návštěvníci našich muzejních stránek na Ipernity. Členové skupiny získávají automatická avíza o novinkách na muzejních webech.
Nově jsou pravidelněji sledovány i informace od členů skupiny, vč. institucí (např. Mezinárodního světového svazu, ISAE - Mezinárodní vědeckého svazu esperantistů, Národního esperantského muzea v Gray ve Francii, knihovny Šimonoseki v Japonsku, kulturního centra v Grésillonu ve Francii apod.).

Informace o muzejních aktivitách byly pravidelně sdíleny i ve významných mezinárodních skupinách (Esperanto, Esperantistoj, Esperantujo, Esperanto vivanta, Esperanto filatelo, AEH, nově Belaj bildoj pri Esperanto a další).

Informační média Klubu přátel esperanta ve Svitavách

(rediguje Matěj Nárožný)

webové stránky Esperanto.webz.cz zahrnují mj. Pozvánky na akce na Nástěnce

stránky Klubu přátel esperanta Svitavy na Facebooku se nadále soustřeďovaly zejména na aktivity klubu, především na akce pořádané v muzeu a zahraniční návštěvy (vč. bohaté fotodokumentace)

Klubové stránky na síti Ipernity referovaly obrazem např. o účasti klubu na Světovém kongresu v Nitře

Příklady ohlasů na zahraničních webech

Film *"Svitavy-otevřené město a město v pohybu",* který byl v r. 2015 nadabován do esperanta, zpřístupněn na kanálu Youtube CMS TV Svitavy a z prostředků ČES distribuován zahraničním partnerům na 100. Světovém kongresu ve francouzském Lille, byl na základě zájmu esperantské redakce China Radio International a díky redaktorce Zhang Ping, která naše muzeum osobně navštívila a je s námi v pravidelném kontaktu, **opatřen zároveň titulky,** pro možnost snazšího sledování a porozumění pro méně zkušené esperantisty. Tato nová verze vyšla na **webu CRI** v únoru 2016, což vítáme jako další možnost propagace filmu v zahraničí.

Článek o svitavském souboru DOMA a jeho premiéře hry Ze života hmyzu na 101. Světovém kongresu pod vázvem ***"Teatro: DOMA – El la vivo de insektoj"*** vyšel v zářijovém čísle revue BALKANA VERDA STELO, vydávané v Ljubljaně (**Slovinsku)** a byl rovněž zveřejněn na populárním blogu amerického výzkumníka a knihovníka Ralpha Dumaina **Gxirafo.blogspot,** jako součást série článků na téma *"Karel Čapek a esperanto".* V jejím rámci v 11. díle byl 6.11.2016 byl odkaz na adaptaci R.U.R. (rovněž v rámci souboru DOMA) ve svitavském Divadle Trám, a ve 12. díle videopřednášku Miguela Gutiéreze Adúrize ze Španělska (s uměleckým jménem Liven Dek) "O bozích, lidech a robotech", které přednesl v našem muzeu v rámci mezinárodní konference OSIEK věnované sci-fi literatuře a robotice v r. 2012.

Vlastní propagační materiály

V červenci 2016 město Svitavy vydalo vlastním nákladem již zmíněný **barevný prospekt o Městském památkovém okruhu** (v překladu M. Malovce). Byl rovněž zhotoven **překlad prospektu o ČM pomezí** a připraven k vydání.

V témže měsíci vznikla **podrobná Powerpointová prezentace regionu, města a zejména muzea a jeho celkové činnosti,** kterou je možno promítat zahraničním návštěvám a jež se upravuje i pro zveřejnění na internetu. Zároveň byl zpracován **podrobný několikastránkový průvodcovský text o památkách Svitav,** který bude nadále využit pro potřeby zahraničních hostů. Autorkou obou textů je Pavla Dvořáková. **Další dvě nově vzniklé prezentace** muzea byly uvedeny v kapitole Propagace na esperantských akcích v zahraničí.

Propagace Pardubického regionu v esperantské Wikipedii

Svitavy - kostel narození Panny Marie - nový podrobný článek (Pavla Dvořáková)

Došlo k aktualizaci údajů v článcích o muzeu (o nové výstavě), Svitavách a Ústí nad Orlicí.

Josef Hron z Pardubic přispěl novými články o **obcích v okrese Ústí nad Orlicí** (kde se konal v listopadu 2015 sjezd ČES), s důrazem na jejich pamětihodnosti: Dolní Houžovec, Černovír, Hylváty, Kerhartice.

Miroslav Malovec mj. vytvořil článek o svitavském studentském divadelním souboru DOMA, který nastudoval v esperantu již dvě divadelní hry, a o významné osobnoti Svitavska Engelmaru Hubertovi Unzeitigovi a průběžně jako dosud se věnoval (v souladu s posláním muzea) i doplňování a tvorbě článků o historii esperantského hnutí a jeho osobnostech.

Krajská média

Český rozhlas Pardubice

natočil rozhovor 20.7. v muzeu rozhovor se Zhao Ping, redaktorkou esperantského vysílání China Radio International a s kurátorkou výstavy Pavlou Dvořákovou

Měsíčník *Naše město* Svitavy

Libuše Dvořáková – Esperantisté čtyř kontinentů se setkají ve Svitavách (č. 7-8, s. 14)

Přemysl Dvořák – Divadlo DOMA opět na světovém kongresu (č. 9, s. 16) – o esperantském nastudování hry *„Ze života hmyzu“* bratří Čapků, uvedené v premiéře na Světovém kongresu v Nitře

Libuše Dvořáková – Setkání esperantistů – Cítím se zde jako v ráji (č. 9, s. 18) – mezinárodním výletním Předkongresu ve Svitavách

Libuše Dvořáková - Setkání s esperantistou po 47 letech (č. 11,. s. 16)

Lilie, městský zpravodaj Litomyšle

Petr Jonáš - Vlastimil zazpíval esperantistům (č. 9, s. 17) - o koncertu místního sboru pro účastníky Předkongresu

Svitavský deník a místní televize CMS Svitavy

navzdory určité součinnosti v minulých letech bohužel v loňském roce neprojevovaly zájem o zveřejňování námi zaslaných informací ani o osobní účast na našich vybraných akcích (zejména na Předkongresu, který byl svou celosvětovou účastí pro město jistě akcí mimořádnou, ani na 9. ročníku Marcipánových Vánoc).

Internetové databáze z oblasti kultury a cestovního ruchu

Za nejvýznamnější počin uplynulého roku v této oblasti pokládáme skutečnost, že **muzeum bylo v prosinci 2016 Muzejní skupinou bezplatně registrováno v Adresáři Asociace muzeí a galerií ČR** na stránce http://www.cz-museums.cz. Z finančních důvodů muzeum není členem asociace. Registrace zahrnuje podrobné doplňující informace. Doufáme, že tato registrace přispěje ke zviditelnění muzea, posílení jeho prestiže a získání nových návštěvníků.

Koncem roku byla nově provedena rešerše výskytu informací o muzeu v českých databázích z oblasti cestovního ruchu s následujícími výsledky:

Museum. cz, Czecot.cz , Kudyznudy.cz , Turistik.cz, Akce.cz , Vychodni-cechy.info , Mapy.cz s foto a popisem, Kultura.cz , Skoly.vzdelani.cz , Zajimavamista.cz , Uztambudeme.cz , Pohorka.info , Wikiwand.com, Etrigg.com, Eurozoid.com

V r. 2016 jsme nově zaznamenali i info v rozcestníku muzeí na webu I-ceskarepublika.cz a na webech Turistavmobilu.cz (s podrobnějšími informacemi), Ceskem106.cz, Turisticke-cile.ubytovani-svitavy.cz, ale i na webu turistických zařízení v regionu, např. Penzion Pohoda Březová nad Svitavou či Hotel Morava Jevíčko.

Je patrné, že muzeum se postupně dostává do povědomí jako součást kulturního života Svitav a informace o něm jsou přejímány na další weby bez našeho osobního přičinění.

Informace o cestovatelských večerech v muzeu jsou zveřejňovány např. i na webu známé cestovní kanceláře Kudrna.cz či v databázi Akcezabava.cz.

Priority v plánu činnosti na r. 2017

1) koncepční příprava na **oslavy jubilea 10 let od založení Muzea esperanta v r. 2018**

2) výstavní a pořadatelská činnost:
- **uspořádání nové výstavy** v přímé návaznosti na Muzejní noc (víkend 26.-28.5.2017) a vernisáže s mezinárodní účastí, vč doprovodného vzdělávacího, kulturníhoa výletního programu
(**celková obnova a modernizace stálé části expozice vč. infopanelu a sbírek v počítači**, doplnění o **tematickou výstavu *"Člověk proti Babylonu"* s podtitulem *"Pardubice-kolébka esperanta v českých zemích",*** která bude věnována výročí 100 let od úmrtí iniciátora esperanta dr. Zamenhofa (jehož výročí je na oficiálním seznamu UNESCO), 60 let od úmrtí mimořádného polyglota Františka V. Lorence, který v Pardubicích v r . 1890 vydal 1. učebnici esperanta u nás, a 60 let od úmrtí dalšího nestora hnutí v českých zemích Theodora Čejky)
- nadále je počítáno **se všemi dosavadními pravidelnými akcemi**

3) knihovnická a sbírkotvorná činnost:
- pokračování v digitalizaci a tvorbě virtuálních sbírek a faktografických bibliografií a jejich postupném zpřístupňování v muzeu i na internetu
- rozvíjení výzkumné práci v oblasti historie esperantského hnutí a kultury v českých zemích na základě analytického zpracování digitalizovaných časopisů (do r. 1939)
- dokončení zpracování výpůjčního řádu knihovny
- částečné uvolnění prostor v depozitáři: postupné třídění fondu a odpis poškozených exemplářů mezi multiplikáty
4) zahájení práce na tvorbě lektorských programů pro skupiny (přednostně žáky/studenty a seniory)

5) **propagace města a regionu:** dopracování průvodcovského textu po památkách Svitav, dabing krátkého filmu *"Pardubice-Město se představuje"*, články o památkách a osobnostech kraje pro esperantskou Wikipedii
6) lepší zviditelnění a propagace muzea v rámci města a okresu a na sociálních sítích
7) modernizace technického vybavení: pořízení nového uživatelského počítače a jeho zprovoznění
8) prohloubení zahraniční spolupráce s ostatními esperantskými knihovnami a muzei
9) pokračování vzdělávání členů Muzejní a výstavní skupiny ČES v oblasti knihovnictví a muzejnictví

Souhrn

Muzeum esperanta ve Svitavách, které vzniklo 20.9.2008, je kulturním zařízením a **organizační složkou bez právní osobnosti Českého esperantského svazu**, z.s. Sídlí v části přízemních prostor Ottendorferova domu, na základě **smlouvy mezi ČES a městem Svitavy, prodloužené v říjnu 2016 na další tři roky**, v bezplatném pronájmu. Jako protihodnotu ČES **zajišťuje svou prací, ze svých prostředků či s pomocí darů a dílčích dotací fungování důstojného prostoru využitelného nejen pro potřeby esperantského hnutí, ale i pro kulturní a vzdělávací aktivity pro širokou veřejnost** z města a okolí a díky své síti kontaktů rovněž specifické **zviditelnění a propagaci města Svitav a Pardubického regionu v zahraničí (včetně mimoevropských zemí)** a zčásti i v českých médiích a podporuje zahraniční návštěvnost města a jeho okolí. Činnost muzea zajišťují **plně dobrovolnicky** zejména členové Muzejní a výstavní skupiny ČES pocházející nejen z Klubu přátel esperanta Svitavy, ale z celé ČR. Vedoucí skupiny je ing. Libuše Dvořáková, která je členkou výboru ČES i předsedkyní KPE.

Muzeum kromě stálé výstavy zpřístupňuje celoročně **tematickou výstavu** (v souč. době "*S esperantem kolem světa*", na níž jsou představeny exponáty z několika desítek zemí) a zpracovává a postupně zčásti zveřejňuje **virtuální multimediální sbírky** (zejména na stránkách na síti Ipernity - téměř 2000 souborů v 50 albech). Provozuje knihovnu (s více než 17.000 zkatalogizovanými jednotkami - 843 nových přírůstků), archívem a depozitářem a spolupracuje s partnerskými organizacemi v zahraničí (v r. 2016 zejména Německo, Rakousko, Francie a Čína). Zvláštní pracovní skupina mimo Svitavy zajišťuje postupnou **digitalizaci** knihovního fondu dle profesionálních standardů. **Novinkami roku** byly zejména odborné vzdělávání členů skupiny, tvorba faktografických bibliografií, analytické zpracování zdigitalizovaných materiálů, práce na modernizaci muzejního webu a zpracování návrhu výpůjčního řádu. Muzeum spolupracuje s MMG Svitavy a Městskými muzei v České Třebové a Litomyšli. Z **akcí pro veřejnost** v muzeu proběhly zejména pravidelné cestovatelské čtvrtky Asociace Brontosaurus Svitavy, Muzejní noc, přednáška dr. Maxe Kašparů, tvůrčí ateliér Marcipánové Vánoce či Miniburza sběratelství.

Přínos činnosti muzea pro tuzemskou a zahraniční propagaci města Svitav a Pardubického kraje v r. 2016:

- propagační přednášky a prezentace na významných mezinárodních akcích (Světový kongres a vědecká konference KAEST na Slovensku, Německo, Rakousko)
- zpracování průvodcovského textu po Svitavách a PPT prezentace o muzeu a regionu, překlad prospektu o Městském památkovém okruhu (následně vydaného městem Svitavy a distribuovaného na Světovém kongresu), články v esp. Wikipedii, zveřejnění dabingu filmu Ústí nad Orlicí a verze filmu o Svitavách opatřená titulky na webu China Radio International
- **17 900 virtuálních návštěv z několika desítek zemí** na muzejních stránkách na Ipernity (**počet členů sítě muzea** stoupl na **2408 z téměř 100 zemí** s rostoucím počtem tzv. anonymních návštěv stránek - růst návštěv fotoalb věnovaných Svitavám, ČM pomezí, Pardubickému kraji, České republice i České kultuře v esperantu)
- aktivní stránky muzea na Facebooku, počet členů skupiny Přátelé Muzea esperanta na Facebooku vzrostl na 341 členů z 36 zemí
- v r. 2016 vyšlo několik desítek článků v češtině i esperantu v časopisech či na internetových médiích
- zahraniční návštěvy (zejména ve Svitavách, Litomyšli a Poličce) - individuální (**Německo, Velká Británie, Francie, Lucembursko, Japonsko a další**), skupinové (**Polsko, Čína**) i v rámci Výletního předkongresu (**kromě Evropy Brazílie, USA, Jižní Korea, Japonsko, Austrálie**), který proběhl **pod záštitou a s dílčí finanční podporou Pardubického kraje a starosty města Svitav**
- muzeum bylo registrováno v Adresáři Asociace muzeí a galerií ČR, přibývá počet kulturních a cestovních databází informujících o muzeu

Závěrem jménem výboru ČES srdečně děkujeme všem, kteří se podíleli na výsledcích činnosti muzea v uplynulém roce, i městu Svitavy a Pardubickému kraji za vstřícnost a podporu. Věříme, že spolupráce s městem Svitavy je oboustranně přínosná a že bude i nadále zájem na jejím dalším pokračování.

30. ledna 2017

Jménem Muzejní a výstavní skupiny Českého esperantského svazu, z.s.:

PhDr. Pavla Dvořáková, členka skupiny a kurátorka výstav
(celkové zpracování)
pavla.dvorakova@esperato.cz

Ing. Libuše Dvořáková, členka výboru ČES, vedoucí skupiny
a předsedkyně Klubu přátel esperanta ve Svitavách
(dílčí podklady, konzultace a korektury)
libuse.dvorakova@esperanto.cz